

Utkal Gauraba

ପଠକର ନାମ ଓ ଠିକଣା

ପଠକର ନାମ ଓ ଠିକଣା
ପଠକର ନାମ ଓ ଠିକଣା
ପଠକର ନାମ ଓ ଠିକଣା

Published by

Oriya Cultural & Welfare Association (Regd.)

(Registration No. : S-54118 of 2005)

BD-11, Janak Puri, New Delhi - 110 058

E-mail : ocwa@rediffmail.com, ocwa.regd@yahoo.co.in

www.ocwa.com

Language

Oriya & English

Printed by

Printografix, 27/14, C.S.M., Janak Puri,

New Delhi - 110 058

2nd Edition, March 2008

OBJECTIVE OF THE ASSOCIATION

Oriya Cultural & Welfare Association is devoted to cultural, ethical, moral and spiritual awakening of the masses. Development of divinity in mankind is its foremost goal and avowed objective. To accomplish this goal it is working on the following programs :

- ✓ Awaking divinity with in every individual by organizing cultural programs like Ganesh Puja, Saraswati Puja and etc.
- ✓ Up-liftment of education focusing on both Shikshaa and Vidyaa, i.e., ideal blending of moral refinement and intellectual development.
- ✓ Health awareness - Health Mela, Yoga Camps, Blood Donation Camp etc.
- ✓ WomenAwakening & Development - Nari Jagran Abhiyan
- ✓ Environmental protection & Awareness programs.
- ✓ Eradication of Evil customs & De-addiction form evil habits.

CONTENTS

1. Objective of the Association	2
2. Preface	5
3. Office Bearers	6
4. Messages	7
5. Letter from Indian Red Cross Society ..	9
6. List of Blood Donors	11
7. Photographs	13
8. List of Members	17
9. ନୀରବ ଲୋଡକ	19
10. ଜୀବନ ଗଣିତ	25
10. ମାଆ	25
11. ମୃତ୍ୟୁ	26
11. ବ୍ୟବଧାନ	26
11. ତମେ	26
12. ବାଟୋଇ	27
12. ଥୁଣ୍ଡା ଗଛ	27
12. ଭଗବାନ	27
13. ଯୌତୁକ	29
14. ଅଜକା ମହାନ୍ତି	31
15. Skeleton in the Cup Board	33
16. Shame to our efforts	35
17. Environment	37
18. Spirituality for Stress Relief	39
19. Surya Namaskar	47
20. Beautiful Words	49

ADVERTISEMENTS

1. Richa Group	4
2. NSPCL	10
3. Amroexpo Fashion	18
4. Gahlot Electronics (P) Ltd.	28
5. Globrin Systems & Solutions Ltd.	30
6. Sphere Engineers	38
7. Grace International	46
8. A.K. Fashion Tech.	48
9. Indian Art Press	48
10. Lotus Trans Travel (P) Ltd.	50
11. National Courier Services	50
12. AJ Deep Services	51
13. Gautam Bhol & Associates	51
14. Apprise Services	52
15. Speed King Services	52
16. Saini Enterprises	53
17. Om Namah Shivay Services	53
18. New Speed Air Services	54
19. Mukesh Tempo Services	54
20. Wilson Sandhu Logistics (India) Pvt. Ltd.	55
21. BLR Logistics	55
22. Emerald Marine Services Pvt. Ltd.	56
23. Himanshu Dhawan	56
24. House of Pearl Fashions Ltd.	57
25. RDRL Stationers Pvt. Ltd.	57
26. B.J. Courier Service	58
27. ADL WorldWide Inc	58
28. Shreyans Industries Ltd.	58
29. Anmol Fabrics Pvt. Ltd.	59
30. Amarnath Charanjilla & Co. (P) Ltd.	60
31. R.S. Offset	61
32. Ess Dee Industries	62
33. Air Express	64
34. Starkey Laboratories India Pvt. Ltd.	64
35. Rawat Logistics	64

PREFACE

It is my pleasure to present you the 2nd edition of our souvenir. Such souvenirs are a welcome publication in any community/association, as they are instrumental in bringing its members closer to one another. Needless to say, they bring in some revenue through advertisements. I thank you all for the help and cooperation given to me for bringing out this issue. My sincere thanks are due to our valued advertisers who have supported us in this cause by inserting their valuable advertisements.

My special thanks to all the member of the Association for their untiring efforts towards celebration of Ganesh Chaturthi Poojan and attending several other connected jobs with full enthusiasm and of course, with a smile. I shall be failing in my duties if I do not thank Dr.Sanat Sahoo, Shri Ajay Mohanty, Shri Surajit Pattanaik, Shri Pradeep Sahoo and Shri Santosh Kr. Panda, who have given their best for this auspicious occasion. Due to the good work and dedicated efforts of the Association our membership has been increased to 101 members.

We had the opportunity of welcoming Shri Ajay Maken, Hon'ble Union Minister for Urban Development during puja celebration last year. He had extended all help to the organizing committee. We are thankful to him for that.

You are all aware that our Association had organized a Blood Donation Camp in collaboration with Indian Red Cross Society, in which as many as 37 donors donated blood. I express my thanks to them to have participated in this noble cause. I am sure we will hold such camps every year. I would like to make special mention of Shri Prakash Ch. Prusty and Shri Dinesh Goel, without whose efforts it would not have been possible to organize this Blood Donation Camp.

Last but not the least, I thank all members of the Managing Committee for giving me support and guidance, always.

Wishing you all Happy and Merry Pooja Celebrations. May Lord Jagannath bless us all.

Bijay K. Mohanty
President

25618217 / 9811997441

OFFICE BEARERS 2007-08

Bijay K. Mohanty Ph.:25618217/9811997441	President
Anama Charan Sahoo Ph.:9999200961	Vice President
Sandipta Rout Ph.:9313536043	General Secretary
Pradeepta Bhuyan Ph.:9868357661	Joint Secretary
Prakash Chandra Prusty Ph.:9811505989	Treasurer
Pradeep Parija Ph.:9871730594	Executive Member
Ranjan Biswal Ph.:9818113778	Executive Member
Santosh Kumar Panda Ph.:9891851751	Executive Member
Ajay Mohanty Ph.:28081597,9810973244	Convenor
M/s Dinesh K. Goel & Associates Chartered Accountants 3016/5, Lane No. 12-A, Ranjit Nagar New Delhi - 110 008. Ph.:9911435151	Auditor
Indian Bank West Patel Nagar, New Delhi - 110 008	Banker

PUJA COMMITTEE 2007-08

Dr. Sanat Sahoo	Jagdish Patra
Surajit Pattanaik	Sanjay Bal
Prabin Panda	K. B. Mahanta
Pradeep Sahoo	Santosh Panda
Ravi Lal Thapa	Smruti Ranjan Sahoo

ORISSA ESTATE

D.O. No. : 320
BHUBANESWAR
Date : 19-9-07

SHRI NAVEEN PATNAIK
CHIEF MINISTER, ORISSA

MESSAGE

I am glad to know that the Oriya Cultural & Welfare Association, New Delhi is going to celebrate Sri Ganesh Puja on the occasion of Ganesh Chaturthi on the 15th September, 2007 and a souvenir is being brought out in commemoration.

I extend my warm greetings to the members of the Association on the joyous occasion and wish the publication all success.

(NAVEEN PATNAIK)

Pratap Jena
M.L.A.
KISSANNAGAR

Qr. No. F-8/2
M.L.A. Colony, Unit-IV,
Bhubaneswar

Ref. : A-808/JP/07

Date : .....

MESSAGE

To
Sri Bijaya Ku. Mohanty,
President,
Oriya Cultural & Welfare Association,
New Delhi.

Sir,

With reference to your letter No-Nil Dt. 09-08-2007, I am very much thankful to the Oriya Cultural & Welfare Association, Delhi, which is assembly of Oriya people residing in Delhi.

I am delighted to know that the Association is celebrating Lord Ganesh Puja with much pomp on 15th September 2007 (Saturday).

I wish all the success of the Puja and my best wishes to all the members of the association.

Pratap Jena
(PRATAP JENA)

THROUGH HUMANITY TO PEACE

Indian Red Cross Society

(CONSTITUTED UNDER ACT XV OF 1920)

Telegrams : "INDCROSS"
Telefax : 91-11-23717454
Phones : (PBX Lines) 23716441, 42, 43
23716426 & 23716916
E-mail : indcross@vsnl.com
Website : www.indianredcross.org

Headquarters :
1, RED CROSS ROAD,
NEW DELHI - 110 001

Ref. No. : M/12012/2/08-BB/3928

Dated : 29th February, 2008

Mr. Bijoy Mohanty,
President,
Oriya Cultural & Welfare Association,
BD-11, Janak Puri,
New Delhi - 110 058

Dear Sir,

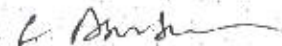
We thank you for your generous cooperation in permitting us to collect blood from the voluntary blood donors of your Organization, it shall help a lot towards the success of the Indian Red Cross Society, Blood Bank in saving many a precious human lives.

This great humanitarian service cannot be carried on without the active cooperation and selfless spirit shown by voluntary blood donors and voluntary workers. We hope in future you shall continue encouraging us.

Enclosed, please find herewith a copy of the list of 37 blood donors who donated their blood on 24-02-2008.

Thanking you,

Sincerely yours,

(Dr. S. P. Jindal)

Dy. Director, Blood Bank,
Indian Red Cross Society

List of the volunteers who donated their blood at Oriya Cultural & Welfare Association on 24-2-2008

S. No.	R. No.	Name	Address	Age	Sex	Blood Group
1.	2943	Mr. Laxmi Kanta Mohanta	3072/3-P, St. No. 10, Ranjit Ngr., N.D.-8	33	M	O+ve
2.	2944	Mr. Manoj Kumar	WZ-172, Khampur, W. Patel Ngr., N.D.-8	34	M	O+ve
3.	2945	Mr. Praveen Mohindro	3038/2-D, St. No. 21, Ranjit Ngr., N.D.-8	35	M	AB+ve
4.	2946	Mr. Surjeet Sharma	G-32, 2nd Floor, West Patel Ngr., N.D.-8	30	M	A+ve
5.	2947	Mr. Akil Akhtar	2162/8, Guru Arjun Nagar, N.D.-8	28	M	O+ve
6.	2948	Mr. Nurshingha Mohanta	3072/3-P, St. No. 10, Ranjit Ngr., N.D.-8	30	M	O+ve
7.	2949	Mr. Gautam Bhol	BD-11, Janak Puri, N.D.-58	37	M	B+ve
8.	2950	Mr. Pradeep Rout	2/28, WHS, Kirti Nagar, New Delhi-15	33	M	B+ve
9.	2951	Mr. Binod Kumar Gupta	3349/3, Chrisian Colony, Karol Bagh, N.D.	27	M	A+ve
10.	2952	Mr. Jatin Malik	135, State Bank Nagr, Paschim Vihar, N.D.	18	M	O+ve
11.	2953	Mr. Durgesh Bahuguna	2365, Shadi Khampur, W. Patel Ngr., N.D.	27	M	A+ve
12.	2954	Dr. S. K. Sahoo	B-213, GF, West Patel Nagar, N.D.-8	38	M	B+ve
13.	2955	Mr. Suresh Kumar Swain	A-197, Ranjeet Ngr., N.D.-8	26	M	AB+ve
14.	2956	Mr. Bimalendu Sahu	J4/24, 3rd Floor, Khirkee Extension, N.D.	33	M	O+ve
15.	2957	Mr. Pradeep Kumar Praija	WZ-196, Khampur, West Patel Ngr., N.D.-8	33	M	B+ve
16.	2958	Mr. Sanjit Mohanty	A-197, Ranjeet Nagar, N.D.-8	29	M	O-ve
17.	2959	Mr. Prakash Chandra Mishra	KH-134, Kavi Nagar, Ghaziabad, U.P.	35	M	O+ve
18.	2960	Mr. Ashish Ranjan	32/43, 2nd Floor, West Patel Ngr., N.D.-8	29	M	A+ve
19.	2961	Mr. Saurabh Kumar Singh	MS-07/901, Kendriya Vihar, Gurgaon	26	M	B+ve
20.	2962	Mr. Ajay Mohanty	94, Pkt-I, Sec.-4, Dwarka, N.D.-75	37	M	B+ve
21.	2963	Mr. Praveen Bansal	2979/5-B, St. No. 10, Ranjit Ngr., N.D.-8	27	M	B+ve
22.	2964	Mr. Maheshwar Dass	Orissa Cultural & Welfare Association	35	M	O+ve
23.	2965	Mr. Ravi Shankar Sharma	2994/4-D, Ranjeet Nagar, N.D.-8	30	M	A+ve

24.	2966	Mr. Kandarp Gupta	2257/A2, GF, Shadi Khampur, N.D.-8	23	M	B+ve
25.	2967	Mr. Vikash Gupta	2985, St. No. 11, Ranjit Nagar, N.D.-8	22	M	A+ve
26.	2968	Mr. Sanjeev Kumar Suman	2888/2A, Gali No. 15, Ranjeet Ngr., N.D.-8	23	M	AB+ve
27.	2969	Mr. Laxmi Narayan Das	Orissa Cultural & Welfare Association	25	M	A+ve
28.	2970	Mr. Manoj Bhatia	2740/13, Ranjit Nagar, N.D.-8	45	M	O+ve
29.	2971	Mr. Ashok Bansal	2979/5-B, St. No. 10, Ranjit Ngr., N.D.-8	30	M	A+ve
30.	2972	Mr. Surajit Pattnaik	10-B, Shivalik Appts., Sec.-6, Dwarka	38	M	AB+ve
31.	2973	Mr. Sanjeeb Kumar Subudhi	WZ-63, Shadipur, N.D.-8	34	M	B+ve
32.	2974	Mr. Jeetendra Kumar Sahoo	7/1, GF, South Patel Nagar, N.D.-8	35	M	O+ve
33.	2975	Mr. Dinesh Kumar Goel	3016/5, Lane No. 12-A, Ranjit Ngr., N.D.-8	30	M	B+ve
34.	2976	Mr. K. K. Mishra	2989/3-A, St. No. 14, Ranjit Ngr., N.D.-8	26	M	O+ve
35.	2977	Mr. Gopi Nath Sahoo	120-B, UNA Enclave, Mahur Vihar-I, Delhi	34	M	A+ve
36.	2978	Mr. Satya Brata Das	D-3010, Gaur Green City, Indira Puram, U.P.	35	M	O+ve
37.	2979	Mr. Saroda Prasan Muduli	A-2675, West Patel Nagar, N.D.-8	29	M	B+ve

LIFE MEMBERS

Ajay Mohanty (Mitu)
Alok Das
Ashok Das
Bibekanand Pattanaik
Bijay Pradhan
Debashis Mohanty (Bulu)

Debashis Mohanty (Kalubhai)
Jyoti Sarangi (Bapi)
Rama Ranjan Mohapatra
Sanjay Mohanty
Sanjit Das
Saroj Das

Shibashis K. Mohanty
Sisir Rout
Subrat Kr. Das
Suvendu Das

PRIMARY MEMBERS

Abhay Kumar Sankha
Abhinash Tripathy
Ajay Mohanty
Amitav Subhashankar Nayak
Anam Charan Sahoo
Anil Parida
Antaryami Patra
Anup Kr. Samal
Arvind Sharma
Bhabagrahi Pradhan
Bhaskar Ch. Behera
Bijay Mohanty
Bimealendu Sahu
Binay Ranjan Sabat
Biplab Bag
Bishnu Prasad Mahapatra
Dr. Sanat Kumar Sahoo
Dushmant Malik
Jagdish Patra
Jitendra Mohan Lal
K. B. Mohanta
Kaushik Tripathy
M. K. Nayak

Major (Retd.) Umesh Nayak
Panchanan Rath
Prabhat Mohanty
Prabhat Panda
Pradeep Sahoo
Pradeep Bhuyan
Pradeep Parija
Prakash Chandra Prusty
Pranab Biswal
Pranab Kr. Bohidar
Prashant Ojha
Pravin Panda
Rajesh Bhuyan
Rajesh Singh
Ramnath Sahoo
Ranjan Biswal
Ranjit Mohanty
Rashmi Ranjan Das
Ravi Lal Thapa
Ravi Purohit
Smruti Ranjan Sahu
Surajit Pattnaik
Samish Mohanty

Sandipta Rout
Sanjay Bal
Sanjay Singh
Sanjeev Panigrahi
Sanjit Mohanty
Santosh Panda
Satyabrata Das
Shantanu Khuntia
Soumendran Das
Srikant Satpathy
Subhra Biswal
Subrat Kumar Sahu
Sujit Mohanty
Suresh Chandra Behera
Suresh Swain
Suvendu Nayak
Suvendu Sahu
Tapan Kumar Patra
Tapan Kumar Lenka
Tarun Patra
Tukuna Dhar Barik
Yashwant Sharma

SECONDARY MEMBERS

Achutanand Sahoo
Banoj Pradhan
Basant Das
Dharani Dhar Samal
Dinabandhu Sahu
Kartik Ray

Litton Mukherjee
Madhav Nath
Mahesh Nath
Prabhat Bhuyan (Mamu)
Pradeep Rout
Prashant Das

Sambit Mohanty
Sanjit Sahu
Santosh Sarangi
Sarada Prasad Muduli
Sudarshan Pahi

ନୀରବ ଲୋଚକ

ଭଗବାନ ରାଉତ

ପଦା ଗାଁ, ଖରାପଡ଼ା, ବାଲେଶ୍ଵର

ରାମହରି କ'ଣ କେବେ ଜାଣିଥିଲା ଯେ ତା'ର ଶେଷ ଜୀବନ ଏମିତି ଦହଗଂଢ଼ରେ କଟିବ ବୋଲି । ସବୁ ବାପା ମାଆଙ୍କ ପରି ସେ, ବି ଆଶା କରିଥିଲା, ତା' ଜୀବନର ଅଧିକ ସମୟ ପୁଅ, ବୋହୂଙ୍କ ମେଳରେ କଟୁ । କିନ୍ତୁ ତାର ସବୁ ଆଶା ଓ ଭରସା ନିରାଶା ମରୁ ମରିଯିବା ପରି ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

ଏହି ରାମହରି ମୋର ବାଲ୍ୟ ବଂଧୁ । ସହପାଠୀ ! ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଆମର ଜନ୍ମ । ରାମହରି ମୋ ଠାରୁ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ବଡ଼ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ବିଦ୍ୟାରମ୍ଭ ଏକାଦିନେ ଆମ ଗାଁ ଚାହାଳୀର ନବ ଅବଧାନକ ଠାରେ ହୋଇଥିଲା । ସେଦିନର କଥା ଆଜି ବି ମୋର ସ୍ମୃତି ମନେ ଅଛି । ଆମେ ଦୁଇଜଣ ଯେଉଁ ଦିନ ତୁଆ କରି ଚାହାଳିକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ଗଲୁ ସେଦିନ ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ବୋଉ ଗୋଟିଏ ତାଳାରେ ଦୁଇସେର ଅରୁଆ ବାଉଳ, କିଛି ପରିବା ଓ ଏକ ପାଆ ହେବ ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ସହିତ ଦୁଇଟା ମୁଣ୍ଡା ମାଟି ଖଡ଼ି ଧରାଇ ଦେଇଥିଲେ । ତାଳାଟିକୁ ଅବଧାନକ ପାଦ ତଳେ ଥୋଇ ଦେଇ ମୁଣ୍ଡିଆଟେ ମାନ ମାରିଥିଲୁ । ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ମୁଠାଏ ମୁଠାଏ ଅରୁଆ ବାଉଳ ସହ କିଛି ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ବିଶ୍ଵ ଦେଇ ନହନହକା ଏକ ସରୁ ବେତ ବାଡ଼ିରେ ଆସେ କରି ଆମ ହାତ ପାପୁଲିରେ ତିନି ପାହର କରି ବାଡ଼ାଇ ଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଚାହାଳୀ ବାଉଣାରେ ମାଟି ଖଡ଼ିରେ ତିନିଟା ଶୁନ ଲେଖୁ ଦେଇ କହିଥିଲେ “-” କୁହ ବୁଢ଼ା, ବିଷ୍ଣୁ, ମହେଶ୍ଵର । ସେଇ ଦିନ ଠାରୁ ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ବହୁତ ବୁଢ଼ା ବିଷ୍ଣୁ, ମହେଶ୍ଵର ପରି ଏତେ ନିବିଡ଼ ହୋଇଗଲା ଯେ ଠିକ୍ କ୍ଷୀର ସହିତ ନୀର ସଂପର୍କ ପରି ଜଣଙ୍କର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କର ଛୁଟି ଅସମ୍ଭବ ହେଉଥିଲା ।

ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ନିବିଡ଼ତାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ପାଇଁ ଆମ ଦୁଇ ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଆନ୍ତରିକତା ବିଶେଷ ଭାବରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ମୋ ବାପା ଓ ରାମହରିର ବାପା ଥିଲେ ବାଲ୍ୟ ବନ୍ଧୁ । ଗାଁ ଲେଖାରେ ରାମହରିର ବାପାଙ୍କୁ ମୁଁ ବଡ଼ ବାପା ବୋଲି ଡାକୁଥିଲି ।

ମୋ ଠାରୁ ରାମହରି ଭଲ ପଢ଼ୁଥିଲା । ଅଙ୍କରେ ସେ ଥିଲା ଯେମିତି ବୁଢ଼ାସିଂହ । ମିଶାଣ ଫୋଡ଼ାଣ ବୁଣନ ହରଣ ସତେକି ତା ଭିତ୍ତ ଆଗରେ ଥିଆ । କିଟକ ବକରେ ବିରାଟ ରାଜା ପରି ରାମହରିର ସାହାଯ୍ୟରେ ପରୀକ୍ଷା ରୂପା ଚପ୍ପ ବୈତରଣୀକୁ ମୁଁ ଅତି ସହଜରେ ପାର ହୋଇପାରୁଥିଲି । ଗ୍ରାମ ଚାହାଳୀରୁ ମେଟ୍ରିକ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ପାଠପଢ଼ା ଏକତ୍ର ହୋଇଥିଲା । ମେଟ୍ରିକ୍ ପରୀକ୍ଷା ପର ଠାରୁ ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମନରେ କେତେ ଯେ କଷ୍ଟନା ଥିଲା ଆଜି ଏ ଶତାୟୁ ବୟସରେ ମନେ ପଡ଼ିଲେ ମନଟା ମୋର କେମିତି ହୋଇଯାଏ । ଦୁଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କର ମନରେ ଗୋଟିଏ ଆକାଂକ୍ଷା ଥିଲା ଆମେ ତୁହେଁ ଏକତ୍ର ଗୋଟିଏ କଲେଜରେ ପଢ଼ିବୁ ।

ସବୁ ସ୍ଵପ୍ନ ଯଦି ବାସ୍ତବ ହେଉଥାନ୍ତା ମଣିଷକୁ ଏତେଟା ଭାବିବାକୁ ପଡ଼ୁନାଥା । ମେଟ୍ରିକ୍ ଫଳ ବାହାରିଲା । ଆମେ ତୁହେଁ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପାସ୍ ବି କଲୁ । ସେତେବେଳେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ମେଟ୍ରିକ୍ ପାସ୍ କରିବାରେ କେତେ ଯେ ଗୌରବ ଥିଲା ତାହା ଅନୁଭବି ହତ୍ୟା ଅନ୍ୟ କେହି ଅନୁଭବ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ ହେଲା କଣ ? ମେଟ୍ରିକ୍ ଫଳ ବାହାରିବାର ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ରାମହରିର ବାପା ଏକ ସଡ଼କ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ପ୍ରାଣ ହରାଇଲେ । କଲେଜରେ ପଢ଼ିବାର ବାସନା ସବୁ ଦିନ ପାଇଁ ରାମହରି ମନରୁ ଉଠେଇ ଗଲା । ବର୍ଷା ଜଳ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା ତିନି ଏକର ଜମି ବ୍ୟତୀତ ତାର ସେମିତି କିଛି ସମ୍ପଦ ନଥିଲା ଯାହାକୁ ବିକି ଭାଙ୍ଗି କଲେଜରେ ପଢ଼ି ପାରିଥାନ୍ତା । କିମ୍ବା ତାର ସେମିତି କେହି ସ୍ଵଳ୍ପ ଆୟାସ୍ ସୃଜନ ନଥିଲେ ଯିଏ କି ରାମହରିର ପଢ଼ାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରିଥାନ୍ତେ । ତା ବାପା ମରିଯିବା ପରେ ବିଧବା ମାଆ ଓ ଦୁଇଟି ଅଭିଆତି ଭଉଣୀର ଭଉଣୀ ପୋଷଣ ବୋଝ ରାମହରି ଉପରେ ଲଦି ହୋଇଗଲା ।

ମୁଁ ବି ତା' ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଥିଲି । ରାମହରି କିପରି କଲେଜରେ ପଢ଼ିବ ତା'ର କିଛି ଗୋଟେ କିନାଭା କରିବା ପାଇଁ ମୁଁ ମୋ ବାପାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ଦିନ ମୋ ବାପା ଲୁହ ଛଳଛଳ ଆଖିରେ କହିଥିଲେ “ମୁଁ ଆଉ କି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବି ଅସିବୁ ? ତୁତ ଦେଖୁଛୁ ଆମର ଅବସ୍ଥା । ଆଉ କହିଲେ ଆମର ଏହି ଛ'ମାଣ ଏକ-ଫସଲି ଜମିର ଉପାଦାନ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କଣ ଅଛି କହିବୁ ?” ସେହି ଦିନୁ ମୁଁ ମୋ ବାପାଙ୍କୁ ରାମହରିର ପଢ଼ା ବିଷୟରେ ପତେ ବି କହି ନାହିଁ ।

ମୁଁ ବାଲେଶ୍ଵର ଆସି ପଢ଼ିବା ମୋହନ କଲେଜରେ ଆଇ.ଏସ୍.ସି. ପଢ଼ିଲି । ରାମହରି ଗାଁରେ ଆଉ ପିଉସିନ କଲା । ଏହା ସତ୍ତ୍ଵେ ବି ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ବହୁତ୍ଵରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇ ନଥିଲା । ରାମହରିର ସମସ୍ତ ଦୁଃଖ ସୁଖରେ ମୁଁ ଭାରିଦାର ହେଉଥିଲି । ମୋ ବାପା ତାଙ୍କ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ରାମହରିର ବଡ଼ ଭଉଣୀର ବାହାଘର କରି ଦେଇଥିଲେ । ଅନେକ କଷ୍ଟ ପରେ ମୋର ବି.ଏସ୍.ସି ପାଇନାଳ ବର୍ଷ ରାମହରି ବାଲେଶ୍ଵର କଲେଜୁଁ ଏଠାରେ ଏଲଡିସି ଚାରିଗୋଟିଏ ପାଠଥିଲା ।

ତାଙ୍କିତାରେ ଜୀବନ୍ତ ବଳାଦିନ ଗାମହରି ଯେଉଁଠି ଝୁପି ହୋଇଥିଲା ତାଠାରୁ ଦେଖି ଖୁସି ହୋଇଥିଲି ମୁଁ । ଏହା ପରେ ପରେ ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ବହୁତ ବିଚାରଣା ହୋଇ ବଢ଼ିଗଲା । ଗାମହରି ଆସି ମୋ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆମ କଲେଜ ମେସ୍ତରେ ରହିଲା ।

ମୁଁ ତାକୁ ବହିଥିଲି ସାକ୍ଷ୍ୟ କଲେଜରେ ନାମ ଲେଖାଇ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ସେ ଭୋକ ଠୋକ ମନା କରିଦେଲା । କହିଲା ତୁ'ତ ଜାଣୁ ଆସିବୁ ମୋ ଘରର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା । କଲେଜରେ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ସମୟତକ ନ୍ୟୁ ଭରିବି ସେଇ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କେତୋଟି ବିଭବନ କଲେ ମୋର ଅନେକ ଉପକାରରେ ଆସିବ । ତୁ କଣ ତାଣି ନାହିଁ ଅଭାବି ଲୋକ ପକ୍ଷରେ ଜ୍ଞାନ ଆବରଣ ଅପେକ୍ଷା ଅର୍ଥ ଅନ୍ତେକ୍ଷଣ ମୂଲ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ଦେଖି । ସେଇଦିନ ଠାରୁ ମୁଁ ତାକୁ କଲେଜରେ ପଢ଼ିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରି ନାହିଁ ବରଂ ତା ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଟିକସନର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରି ଦେଇଥିଲି ।

ବାହାର ଭାଗ୍ୟ ରାତି କେତେବେଳେ ଯେ ବିକଶି ଉଠେ ଏକଥା କେହି କହି ପାରିବ ନାହିଁ । ମୁଁ ଯେଉଁ ବର୍ଷ ବି.ଏସ.ସି ପାସ୍ କଲି ଠିକ୍ ସେଇବର୍ଷ ଆଇ.ଏସ୍.ଏସ୍ ପରୀକ୍ଷାରେ ମଧ୍ୟ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ପରେ ପରେ ଦୁଇବର୍ଷ ଟ୍ରେନିଂ ପାଇଁ ମୁଁ ଡୋରାହୁନ୍ ଚାଲିଗଲି । ସେଠାରେ ପଢୁଥିବା ସମୟରେ ଦୀର୍ଘ ଦୂର ବର୍ଷ ଧରି ଗାମହରି ସହିତ ମୋର ସାକ୍ଷାତ ହୋଇ ନଥିଲା । ଟ୍ରେନିଂ ପରେ ଛଅମାସ ମଧ୍ୟରେ ବାରିପଦା ସଦର ଡିଭିଜନରେ ଡି.ଏଫ.ଓ ପୋଷ୍ଟରେ ପୋଷ୍ଟିଙ୍ଗ ହେଲି । ଡୋରାହୁନ୍ରେ ମୁଁ ପଢୁଥିବା ବେଳେ ଗାମହରିର ବାହାଘର ଡୋଇଯାଇଥିଲା । କେତେକ ଅନିର୍ବାଣ୍ୟ କାରଣ ଯୋଗୁଁ ତା ବାହାଘରରେ ମୁଁ ଯୋଗ ଦେଇ ପାରିନ ଥିଲି । ଏଣୁ ବାରିପଦାରେ ଜୀବନ୍ତ କରିବାର ପନ୍ଦର ଦିନ ପରେ ମୁଁ ଦିନେ ଅଚାନକ ବାଲେଶ୍ଵରରେ ପହଞ୍ଚିଲି । ହଠାତ୍ ଦେଖି ଗାମହରି ମୋତେ କୁଣ୍ଠାଇ ପକାଇଲା । ବହୁଦିନର ବ୍ୟବଧାନ ପରେ ଦୁଇବନ୍ଧୁଙ୍କର ମିଳନ କେତେ ଯେ ମଧୁରତର ତାହା ମୋ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ଅନୁଭବ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଆଖିରୁ ଆନନ୍ଦାଶ୍ରୁ ଟପ୍ ଟପ୍ ହରି ପଡ଼ିଲା ମୋ ଭାଇ ଉପରକୁ ।

ଡେକାନାନରୁ ଡେକାନାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଲୋଚନା ପରେ ମୁଁ ଗାମହରିର ବସାକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲି । ସେ କିନ୍ତୁ ଚିଲିଏ ଅମଙ୍ଗ ହେଲା ପରି ଜଣାଗଲା । କାରଣତା ପଚାରିବାରୁ କହିଲା “ମୋ ପରି ଜଣେ ଗରିବ ଜିରାଣୀ ଘରକୁ ତୁ ଯିବୁ ଅସିବୁ ? ମୁଁ ଯେଉଁ ଘରେ ରହୁଛି ତୁ ଗଲେ ସେଠାରେ ବସିବାକୁ ଚେୟାର ଖଣ୍ଡେ ପାଇବୁ ନାହିଁ । ତୋ ପରି ଜଣେ ପଦସ୍ଥ ଅଧିକାର ସମ୍ମାନରେ ଆଶ୍ର ଆସିପାରେ । ସେ ଦିନ ତା'ର ଏମିତି ଖାପୁଛନ୍ତା କଥାରେ ମୁଁ ବେଶ୍ କିଛି ମର୍ମାହତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି । ବ୍ୟସ୍ତରୋଧ କଣ୍ଠରେ କହିଥିଲି । ଗାମହରି ! ତୁ ବୋଧେ ତୋର ସାଙ୍ଗ ଅସିବୁକୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚିହ୍ନି ପାରିଲୁ ନାହିଁ । ମୋର ଯଦି ସେମିତି ବଡ଼ ଲୋକି ମନବୁଦ୍ଧି ଆବା ତୋତେ ଦେଖା କରିବାକୁ ବାରିପଦାକୁ ବାଲେଶ୍ଵର ଆସିନଥାନ୍ତି । ବାଲେଶ୍ଵର ବାରକାଟିରେ ଗୋଟେ ହୋଟ ଟିଣ ଘର - ଘର କଡ଼ିଲେ ଆଠପୁଟ ଲମ୍ବ ସାତପୁଟ ଓସାରର କୋଠାଠାରିଏ । ଆଉକୁ ଚିନିପୁଟ ବଉଡ଼ା ଓ ପାଞ୍ଚପୁଟ ଲମ୍ବର ଅଣଓସାରିଆ ବାରଣ୍ଡା । ସେଇଟିକୁ ଘରର ଗୋଷ୍ଠେଇ ଘର ତଥା ପ୍ରଭୃତ୍ ରୁମ୍ କୁହାଯାଇ ପାରେ । ଘର ଭିତରେ ବଲ୍‌ଭିଆ ଖଟ ଗୋଟେ । ଖଟ ତଳେ ଜଳ ଲଗା ଟିଣ ବାବୁ ଦୁଇଟି ଥୁଆଯାଇଛି । ମୋତେ ଦେଖି ଗାମହରି ସ୍ତମ୍ଭାସନେ ଯାତେ ଓକଣା ଦେଇ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା । ଗାମହରି ମୋର ପରିଚୟ ଦେବାକୁ ସେ ମୋ ଆବକୁ ଆସିଲା । ପ୍ରଥମେ ମୁଁ ନମସ୍କାର କରି କହିଲି ଗାମହରି ମୋର ବାଲ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ଓ ସହପାଠୀ ହେଲେ ବି ସେ ମୋ ଠାରୁ ବୟସରେ ବଡ଼ । ଏଣୁ ତୁମେ ମାନ୍ୟରେ ମୋର ସମ୍ମାନନାୟା ଭାଉଜ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ବାରିପଦା ବାହାରିଲି । ଆସିଲା ବେଳେ ପଚାରିଲି “ଗାମହରି ! ତୋର ଏ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରମୋଦନ ହେଲାଣି କି ନାହିଁ ?” ସେ ସାମାନ୍ୟ ରସିକତା କରି କହିଲା “ଜିରାଣୀ ଜୀବନରେ ପ୍ରମୋଦନ ଯେ ଦିବା ସପ୍ତ” ତୁ' କଣ ଏକଥା ଜାଣିନାହିଁ ଅସିବୁ ? ମୁଁ ଏବେ ବି ସେଇ ଏକ୍.ଡି.ସି.ରେ ସବୁଛି । ଆସିବା ବେଳେ କହି ଆସିଥିଲି - ବାରିପଦା ଡିଭିଜନରେ ଦୁଇଟି ଯୁଦ୍ଧିସି ପୋଷ୍ଟ ଖାଲି ଅଛି । ଦରଖାତକର, ମୁଁ ଦେଖା କରିବି । କିଛିଦିନ ପରେ ଗାମହରି ମୋ ଅଧିକାର ଯୁଦ୍ଧିସିରେ ଜୀବନ୍ତ ଜଳା ।

ବାରିପଦାରେ ଥିବାବେଳେ ମୋର ବାହାଘର ହୋଇଗଲା । ଗାମହରି ସ୍ତମ୍ଭାସନେ ସହ ମୋ ସ୍ତମ୍ଭାସନେ ବହୁତ ଦେଖି ନିବିଡ଼ ହୋଇଗଲା । ଯଦିଓ ମୁଁ ଗାମହରିର ଜଣେ ପଦସ୍ଥ ଅଧିକାର ତଥାପି ତା' ପ୍ରତି ଦିନେ ହେଲେ ମୋର ହାଲିମାତି ଜାଣିଗି କରିନାହିଁ । ବରଂ ଗାମହରି ନିଜକୁ ଜଣେ ଅଧୀନ ମନେ କରି ମୋ ଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯିବାକୁ ଦେଖା କରୁଥିବା ବେଳେ ମୁଁ ତାକୁ ବହୁତ୍ଵର ଡୋରାରେ ଛଳି ମୋର ନିବରତର କରିଛି ।

ଗାମହରିର ଚିନ୍ତାଟି ପୁଅ । ମୋର ଚିନ୍ତାଟି ଝିଅ । ଗାମହରିର ପୁଅ ଚିନ୍ତାଟି ବଡ଼ ମୋଧାବା ଥିଲେ । ମୋ ଝିଅ ସୁଦ୍ଧାକ ଟାଣି ଓଟାରି ପାସ୍ କରୁଥିଲେ । ମୋର ପୁଅ ନଥିବାରୁ ମୋ ସ୍ତମ୍ଭାସନେ ଜଣା କରି କହେ, ପୁଅ ପାଇଁ ତ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ଚିନ୍ତାଟି ଝିଅ ପରେ ଅପରେସନ କରିଦେଲ । ମଲା ପରେ କାହା କାତକୁ ପୁଣାଣି ପାଇ ମୋକ୍ଷ ହେବ କହିଲ ? ପୁଅ ପରା ପିଣ୍ଡର କାରଣ ଜଣା । ହସି ହସି କହି ଥିଲି “କଲ୍ୟାଣୀ ମଲା ପରେ ମଣିଷ କଣ ହେବ କିଏ କହିପାରିବ ? ଯେତେ ଦିନ ବହୁତ୍ଵ ସୁଖରେ ଦହୁନାକୁ ଦେଖା କର । ତତୁର୍ଥ ସତ୍ୟର ଯେ ପୁଅ ହୋଇଥାନ୍ତା କେଉଁ ଚ୍ୟାରେଣି ଅଛି ?

ବାଲେଶ୍ଵରରେ ଥିବା ବେଳେ ଗାମହରି ଗୌରୀୟ ଦୈଷ୍ଟ୍ୟର ଦିକ୍ଷାରେ ଦାକ୍ଷିଣ ହୋଇଥିଲା । ଏଣୁ ତା ବଡ଼ ପୁଅର ନା ଦେଖିଥିଲା “ନୟ କିଶୋର” ।

ମଝିଆ ପୁଅର ନା ଦେଇ ଥିଲା ରାଧା କିଶୋର ଓ ସାନ ପୁଅର ନା ଦେଇଥିଲା ବ୍ରଜ କିଶୋର । ପିଲା ତିନିଟାକୁ ରାମହରି ଚାଣି ଓଟାରି ମେଣ୍ଡିବ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଢ଼ାଇଥିଲା । ସେମାନେ କଲେଜ ଗଳାବେଳକୁ ରାମହରି ଆର୍ଥିକ ସଂଚରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲା । କାରଣ ତା' ସାନ ଭଉଣୀର ବାହାଘରକୁ ବରଜ କରିଥିବା ଚକାର ପୁଅ ଗଣି ଚଣି ନୟାବ ହୋଇ ପଢ଼ୁଥିଲା । ମାତ୍ର ଚଳଣି ପାଇଁ ସରକୁ ପ୍ରତିମାସ କିଛି ବି ପଠାଉଥିଲା । ତାକୁ କଗାଲ ପାଞ୍ଚ ପ୍ରାଣୀକୁ ନେଇ ସୁଖ ବେତନରେ ସହରରେ ଚଳିବା କଷ୍ଟକର ହେବା ସ୍ୱଭାବିକ । ଏତେ ଅସୁବିଧା ସତ୍ତ୍ୱେ ରାମହରି ଦିନକ ପାଇଁ ମୋ ଠାରୁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଚାହିଁନାହିଁ । ବନ୍ଧୁ ହିସାବରେ ମୁଁ ଯଦି ବା କେବେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରରେ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆଗେଇ ଆସିଛି, ସେ ତାକୁ ପରୋକ୍ଷରେ ବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ କିଛି ନା କିଛି ଶୋଚେ ଆଜ ଦେଖାଇ ମୋ ସାହାଯ୍ୟକୁ ଆଡ଼େଇ ଦେଇଛି । ସତକଥା କହିବାକୁ ଶକ୍ତ ରାମହରିର ବନ୍ଧୁ ବସନ୍ତର ପ୍ରତି ଯେତିକି ଶ୍ରଦ୍ଧା ଥିଲା ଆମ୍ଭ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ସେତିକି ସଚେତନ ଥିଲା ।

ମୁଁ ଦେଖି ରାମହରିର ଦୁଇଟି ଧୋବି ପଂଜାବା ବ୍ୟତୀତ ବୃତ୍ତୀୟ ନଥିଲା । ତା ସ୍ତ୍ରୀ କେବେ ସାନ ଶାଢ଼ି ପିନ୍ଧିବାର ମୁଁ ଦେଖିନାହିଁ । ଥରେ ମୋ ବାପା ବାରିପଦା ଆସିଥିବା ବେଳେ ରାମହରି ସ୍ତ୍ରୀ ପାଇଁ ଖଣ୍ଡେ ସମ୍ବଳପୁରା ଶାଢ଼ୀ କିଣି ଦେଇଥିଲେ ସେଇ ଶାଢ଼ୀକୁ ସେ ଚାବନ ଧନ କରି ବଜାଜି କରା ଚିଣ ବାବୁରେ ସାଇତି ରଖିଥିଲା । ବିବାହ ବ୍ରତ ଜାନିଯାତ୍ରା ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ସେଇ ଶାଢ଼ୀକୁ ପିନ୍ଧି କରିଯାଏ । ପଢ଼ାରିଲେ କହେ ଏହା ହେଉଛି ମୋ ଶଶୁରଜର ସ୍ୱେଦର ଉପହାର । ରାମହରି ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଭଲ ଶାଢ଼ୀ ଖଣ୍ଡେ ଦେବ ବୋଲି ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ କଲ୍ୟାଣୀ ଅନେକ ଥର ମୋତେ କହିଛି । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ବାରଣ କରିଛି । ମୁଁ କହିଛି କଲ୍ୟାଣୀ ତୁମେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାମହରି କି ତା ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଚିହ୍ନିନାହିଁ । ସେମାନେ ବନ୍ଧୁତ୍ୱକୁ ଯେତିକି ସମ୍ମାନ ଦିଅନ୍ତି ଅଯାଚିତ ଦାନକୁ ମଧ୍ୟ ସେତିକି ଗୁଣା କରନ୍ତି । ସେ ତୁହେଁ ହେଲେ କାହିଁରାଆ କାଠି ଭାଣ୍ଡି ଯିବେ ପଛେ ନଇବେ ନାହିଁ ।

ଏତେ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟରେ ବି ରାମହରି ତା ପୁଅମାନଙ୍କର ପଢ଼ାରେ ଅବହେଳା କରିନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ଯାହା ହରକାର ସେତେବେଳେ ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛି । ସୌଭାଗ୍ୟକୁ ବଢ଼ୁଥିବା ନନ୍ଦ କିଶୋର ଜଣେ ଦକ୍ଷ ଇଂଜିନିୟର, ମଝିଆ ପୁଅ ରାଧା କିଶୋର ଜଣେ ଖ୍ୟାତନାମା ଡାକ୍ତର ଓ ସାନପୁଅ ବ୍ରଜ କିଶୋର ଜଣେ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ଅଧ୍ୟାପକ । ତିନି ତିନିଟା ଭୋଗବାରିଆ ପୁଅଙ୍କର ବାପ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ରାମହରିର ପିନ୍ଧିବା ଖାଇବାରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇ ନଥିଲା । ଦିନେ କଥା ଛକରେ କହିଥିଲି “ଏତେ ରାମହରି ତୁ ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟବାନ । ମୋ ପରି ତିନି ତିନିଟା ଝିଅର ଦୋଷ ହୋ ମୁଣ୍ଡରେ ନାହିଁ । ରାମହରି କହିଥିଲା ମୁଁ କିଏରେ ଅସିବ୍ । ସେଇ ପରମ କାଳୀମୟ କୃଷକର ଇଚ୍ଛାରେ ସବୁ ହୋଇଛି । ମୁଁ ନିମିତ ମାତ୍ର ହୋଇ ବାପର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିଛି । ଦିନ ସୂଡ଼ିକ କାହାରି ସମାନ ଯାଏ ନାହିଁ । ହଠାତ୍ ମୋର ପ୍ରମୋଦନ ହୋଇଗଲା କୋରାପୁଟକୁ । ବଦଳି ଆଦେଶ ଆସିଗଲା । ସତ କଥା କହୁଛି ବାରିପଦାରେ ବାର୍ଦ୍ଧ ଦିନ ଧରି ରହି ଆସିଥିବାକୁ ସେଠାରେ କେମିତି ଏକ ଏହେତୁକି ମାୟାରେ ଛଦି ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି ଯେ ବାରିପଦା ଛାଡ଼ି କୋରାପୁଟ ଯିବାକୁ ଏକା ମୋର ନୁହଁ ପିଲାମାନଙ୍କର ବି ମନ ନଥିଲା । ବିଶେଷ କରି ରାମହରି ପରି ଜଣେ ବାଲ୍ୟବ୍ୟଧି ସହପାଠୀକୁ ଛାଡ଼ି ଦୂରକୁ ଯିବାକୁ ଆଦୌ ଚାହୁଁ ନଥିଲି । ମାତ୍ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ସମସ୍ତ ମାୟା ବନ୍ଧନକୁ ଛିନ କରି କୋରାପୁଟ ଚାଲିଗଲା । ଗଳାଦିନ ଦେଖୁଛି ରାମହରି ଓ ତା ସ୍ତ୍ରୀ ବସନ୍ତର ଛିଡ଼ା ହୋଇ ରୁମାଳରେ ମୁହଁ ପୋଛି ଥିଲେ ।

ପାଖରେ ଥିବାବେଳେ ପରସର ପ୍ରତି ଯେତେଟା ସ୍ୱେଦ ଆଡ଼ରିକତା ଥାଏ ତୁରକୁ ଚାଲିଗଲେ ସେଥିରେ କିଛିଟା ଗଢ଼ା ହେବା ସ୍ୱଭାବିକ । ତାହାହିଁ ମୋ ଚାବନରେ ଘଟିଲା । ସୁଦୂର କୋରାପୁଟରେ ରହି ରାମହରି ସହିତ ଏତେଟା ଯୋଗାଯୋଗ ରଖି ପାରି ନଥିଲେ ବି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଛିଣ୍ଡାଇ ପାରି ନଥିଲି । ମଝିରେ ମଝିରେ ଚିଠିପତ୍ରର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ଦ୍ୱାରା ପରସର ଖବର ଗଣ୍ଠୁଥିଲା ।

ରାମହରିର ମା ଓ ବଡ଼ ଭଉଣୀଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଓ ସାନ ଭଉଣୀର ବିଧବା ଖବର ମୋତେ ଯେତିକି ବିକ୍ରମ କରିଥିଲା ମୋର ଝିଅ ମାନଙ୍କର ବିବାହ ଖବର ରାମହରିକୁ ସେତିକି ସାବୁନା ଦେଇଥିବ ନିଶ୍ଚୟ । କିନ୍ତୁ ଏମିତି ସବୁ ସୁଖ-ଦୁଃଖର ସ୍ୱାଦକୁ ଅସ୍ୱାଦ କରିଦେଇ ଥିଲା ଯେଉଁଦିନ ରାମହରିର ସ୍ତ୍ରୀ ମାୟାର ମୃତ୍ୟୁ ଖବର ଆସି ମୋ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।

ସେଦିନ ସରକାରୀ ଗଣ୍ଠରେ ମୋର ଦିଲ୍ଲୀ ଯିବାର ଥାଏ ସାଙ୍ଗରେ କଲ୍ୟାଣୀ ମଧ୍ୟ ଯିବାର ଥିଲା । ରାମହରିର ଏପରି ବିପଦ ବେଳେ ମୁଁ ତା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା କଥା । ମାତ୍ର ସରକାରୀ ଚାକିରୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବହୁ କାଷ୍ଟକର ସମ୍ଭବ କିଛି ନଥାଏ । ଭାବିଲି, ଦିଲ୍ଲୀକୁ ଯେଉଁଦିନ ବେଳେ ବାରିପଦା ହୋଇ ଯେଉଁଦିନ ଏବଂ ଚାହାଁ କଲି ।

ଦିଲ୍ଲୀକୁ ଯେଉଁ ଦିନ ତିନିଟାରେ ବାରିପଦା ଛିଡ଼ା ବନ ବିଭାଗରେ ବାକ ବନ୍ଦନାରେ ରହି ରାମହରିକୁ ଡକାଇ ପଠାଇଲି । ରାମହରି ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ପରେ ଛୋଟ ପିଲାଟି ପରି କର୍ତ୍ତ ବର୍ତ୍ତ ହୋଇ କହିଲା । ଦେଖୁଛି ରାମହରିର ମନରେ ପୂର୍ବର ସରସତା ନାହିଁ । ମୁହଁ ସାରା ବାଡ଼ି । ଆଖି ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇଛି । ଦେଖୁଲ ମନେ ହେବ ଏତେ ରାମହରି ନୁହଁ ତାର ଏକ ଜୀଅନ୍ତା ପ୍ରେତ ।

କନ୍ୟାଣି କହିଲା - ଯାହାତ ହେବାର ହେଲାଣି । ଏତେ ଏତେ ଭାବି ନାହିଁ କଣ ହେବ । ବରଂ ପୁଅମାନଙ୍କୁ ବାହା କରି ଦେଇ ବୋହୂ ଘରକୁ ନେଇ ଆସ । ଆପେ ଆପେ ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଯିବ । ମୁଁ ବି କନ୍ୟାଶୀଳ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ତ ସମର୍ଥନ କରି । ପୁଅମାନଙ୍କର ବାହାଘର କଥା ଶୁଣି ରାମହରି କେମିତି ଅନ୍ୟ ମନ୍ୟ ଡୋରପଡ଼ିଲା ପରି ମନେହେଲା କହିଲି “କିରେ ପୁଅ ମାନଙ୍କର ବାହାଘର କଥା ଶୁଣି ଏମିତି ମୁହଁ ଶୁଖାଇ ଦେଲୁ କାହିଁକି ?

ରାମହରି କହିଲା, ପୁଅମାନଙ୍କର ବାହାଘର ସରିଯାଇଛି । ପଚାରିଲି କେବେ ? ଏତେ ବଡ଼ ଶୁଭ ଖବର ମୋତେ ଜଣାଇ ନାହୁଁତ ? ସେ କହିଲା, ମୁଁ ନିଜେ ତ ଜାଣି ପାରିଲି ନାହିଁ । ତୋତେ ଜଣାଇଥାନ୍ତି ବିପତ୍ତି ?

ତୁ କଣ କହୁଛୁ ? ମାନେ ତୋତେ ନ ଜଣାଇ ପୁଅମାନେ ବାହା ହୋଇଗଲେ ?

ରାମହରି କହିଲା, “ସେଇ ଦୁଃଖରେ ତ ଭିତ୍ତା କରି କରି ମାୟାର ବୁଦ୍ଧପ୍ରେସର ବଢ଼ିଗଲା । ଶେଷରେ ହାଟଂଆଟାକରେ ମରିଗଲା ।”

ମୁଁ କହିଲି ସେମାନେ ଯଦି ସ୍ଵଇଚ୍ଛାରେ ବିବାହ କରି ସୁଖ ହୋଇପାରିଲେ ଏଥିରେ ତୁମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ମନ ଉଣା କରିବାର କଣ ଥିଲା ? ବରଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଖୋଲା ମନରେ ସ୍ଵୀକାର କରିବାର ଉଚିତ ଥିଲା । ମୁଁ ଗୋଟିଏ କଥା କହିବି ଋଣୁକୁ ହରି ?

ସେ କହିଲା, ତୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେତେ କଥା କହିଛୁ ସବୁ ଋଣୁଛି । ଆଜି ପୁଣି ଏ ପ୍ରଶ୍ନ କାହିଁକି ? କଣ କହିବୁ ବହ ।

ମୁଁ କହିଲି ତୁ ବାରିପଦାରୁ ମୋ ପାଖକୁ କୋରାପୁଟ ବାଲିଆ । ଝିଅମାନେ ବାହା ହୋଇଯିବା ପରେ ଆମେ ଦୁଇଜଣ ବଡ଼ ନିଃସଙ୍ଗ ଅନୁଭବ କରୁଛୁ । ଏତେ ବଡ଼ ସରକାରୀ ଘରେ ଆମେ ମାତ୍ର ଦୁଇଜଣ । ତୁ ଯଦି ଏକମତ ହେବୁ ମୁଁ ତୋର ପ୍ରାନ୍ତଫରାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବି । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ସର୍ତ୍ତ । ତୁ ସେଠାକୁ ଗଲେ ମୋ ଚଳାକାରେ ରହିବୁ ।

ରାମହରି ସମ୍ମତ ହେଲା । ମୁଁ ତାକୁ ବାରିପଦାରୁ କୋରାପୁଟ ବଦଳି କରି ଆଣିଲି । ମୋ ପାଖରେ ରହବା ସବୁ ବି ଦେଖିଲି ରାମହରି ସେମିତି ଉଦାସ ଓ ଅନ୍ୟ ମନ୍ୟ ରହୁଛି । ଆଗପରି ଏତେଟା ଆନିୟତା ଦେଖାଉନାହିଁ । ଯଦିବା ତା ମନରେ ସୁଖ ଫେରାଇବାକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷରେ ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି । ଦିନେ ତାକୁ ନିରୋକ୍ଷରେ କହିଲି, ରାମହରି ତୋର ତ ଅନେକ ଛୁଟି ଅଛି । କିଛି ଦିନ ଛୁଟି ନେଇ ପୁଅ ବୋହୂଙ୍କୁ ଦେଖି ଆସିବୁ ଯା । ଏହା ଦ୍ଵାରା ତୋ ମନ ବି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବ । ତୁଆ ଜାଗା ବି ଦେଖିବା ହେବ । ସେ ମୋ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ତରେ ଭାଙ୍ଗି ହେଲା । ମୁଁ ତା ପାଇଁ ଏକ ମାସ ଛୁଟି ମଂଜୁର କରି ଦେଲି ।

ମାସେ ରହିବା ବୃତ୍ତେ ଆଉ ଦିନ ଦଶଟାରେ ମୋ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଫେରି ଆସିବାର କାରଣ ପଚାରିଲି । ସେ ମୋ ପାଟିରେ ହାତ ଦେଇ କହିଲା ଏସବୁ ନ ଶୁଣିବା ବରଂ ତୋ ପକ୍ଷରେ ରହି ହେବ । ମୁଁ ଓ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ବାଧ୍ୟ କରିବାରୁ ସେ କହିଲା ଯଦି ତୁମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଶୁଣିବାକୁ ନିହାତି ଇଚ୍ଛା ତେବେ ଆଜି ରାତ୍ରି ଗୋଟନ ବେଳେ ଏସବୁ କହିବି ।

ରାତ୍ରିରେ ଖାଇବା ସମୟରେ ମୁଁ ପୁଣି ଅରେ ତା’ର ମନେ ପକାଇ ଦେଲି ।

ସେ କହିଲା ତୋ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ଦିଲ୍ଲୀରେ ବଡ଼ ପୁଅ ନୟ କିଶୋର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲି । ସେଠାରେ ମୁଁ ପହଞ୍ଚିବା ବେଳେ ଘରେ କେହି ନଥିଲେ, ଯଦି ବା ଯାଇଛି କୋଲି ମୁଁ ଆଗରୁ ଖବର ଦେଇଥିଲି । ତା ଘରକୁ ନାରି ଜଣେ ପଞ୍ଜାବୀ ଉତ୍ତୁଲୋକଙ୍କ ଘରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଲି । ସଂଧ୍ୟାରେ ସେମାନେ ଫେରିବା ପରେ ତାଙ୍କ ସହିତ ମୋର ସାକ୍ଷାତ ହେଲା । ନୟ କିଶୋର ମୋ କୁଖନ ପଚାରିଲା । କିନ୍ତୁ ଯେତେ ଆଦର କରି ପାଖକୁ ଡାକିଲେ ତାର ଏକମାତ୍ର ସାତ ବର୍ଷ ଝିଅ ଚିଲି ଯିଏ କି କନ୍ଦୁଣ୍ଡେଣ୍ଡରେ ପଢ଼େ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଲା ନାହିଁ । ତୋର କଲି ମୁଁ ମୋ କୋଳରେ ବସାଇବା ବେଳେ ସେ ମୋ ପାଖରୁ ଦୌଡ଼ି କରି ପଳାଇ ଗଲା ଏବଂ ଚଲାବେଳେ ମୋ ନାଡ଼ୁଣୀ କଣ କହିଲା ତାଣୁ ? You are a nasty old man, don't touch me. ଏକଥା ଶୁଣି ପୁଅ କି ବୋହୂ କେହି ତାକୁ ଆକଟ କରି ପରେ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ବରଂ ହସି ହସି ନାଡ଼ୁଣୀର ବଥାକୁ ସମର୍ଥନ କଲେ । ତା’ପର ଦିନ ନୟ ଗଲା ଅଧିକାରୀ, ମାଆ ଝିଅ ତଳେ ସୁଳକୁ । ଏତେ ବଡ଼ ଘରେ ମୋ ବାଟାତ ମାଲ ବିଲେଇଟିଏ ନଥିଲା ଯାହା ସହିତ ସମୟ କଟାଇ ଥାନ୍ତି ।

ମୋତେ ଜଣାଇଲା ମୁଁ ଯେପରି ଏକ କଏଦି, ଡେକୋରାସ ନିକୁଳ କୋଠାଘାରେ ଅଛି । ଦିନବେଳାର ଖାଇବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୋ ପାଇଁ ସେମାନେ ହୋତେଲରେ କରିଥାଇଥିଲେ । ଯାହାବି ରହିଥାନ୍ତି, ସେଦିନ ପୁଅକୁ ବୋହୂ କହିବାର ଶୁଣିଲି “ତୁମ ବାପା କଣ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଏଠାରେ ଆଡ଼ା କମାଇବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି ? ଏଠାକୁ କେବେ ଯିବେ କାହିଁକି ଭିଡ଼ି କରୁନାହାନ୍ତି ? ଆସନ୍ତା ରାଜି ଠାକୁ ତୁମେ ତୁମ ବାପାଙ୍କ କଥା କୁଟିବ । ମୋ ବାପା ଏସବୁ ସମ୍ଭବ ନୁହଁ । ଦୁଇଦିନ କ୍ଵଳ ଏତେକ କରିନାହିଁ । ନୟ କହୁଥିଲା, ଆକ୍ଷେ କୁହ ଆଉ ଘରେ ବାପା ଶୋଇଛନ୍ତି, ଶୁଣିବେ ଯେ ବୋହୂ କହୁଥିଲା “ବାପା ଶୁଣିବା ପାଇଁ ତ ମୁଁ କହୁଛି । ପୁଅ କହିଲା,

କ୍ୟତ୍ତ ହୁଅ ନାହିଁ । ଆସନ୍ତା କାଳି ସେ ଏଠାରୁ କିପରି ଯିବେ ତାର ଗୋଟେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବି ।

ତା' ପରିଦିନ ପୁଅ ମୋତେ କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ସେଠାରୁ ଚାଲି ଯିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲି ।

ଦିଲ୍ଲୀରୁ ଫେରି ମଥୁରାରେ ରହୁଥିବା ନଈଆ ପୁଅ ଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲି । ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ଯାକ ଡାକ୍ତର । ଦିନ ବେଳା ଘରେ ନଥିବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ତା ଘରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲି କୋଡ଼ିଏ ବାଲଶ ବର୍ଷର ଝିଅଟିଏ ତାର ବୁଲ ବର୍ଷର ପୁଅଟିକୁ ଧରି ଖେଳାଉଛି । ମୁଁ ତାକୁ ମୋର ପରିଚୟ ଦେବାରୁ ସେ ଫୋନ ଦ୍ୱାରା ରାଧା କିଶୋରକୁ ଜଣାଇ ଦେଲା । ସେ ପାଖରୁ ଉତ୍ତର ଆସିଲା - ଶୀଘ୍ର ବାପାକୁ ମେଡ଼ିକାଲ ପଠାଇ ଦିଅ । ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ମୁଁ ତା ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ପହଞ୍ଚିଲି । ସେଦିନ ମୋ ଖାଇବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ମେଡ଼ିକାଲ କ୍ୟାଣ୍ଡିନରେ ହୋଇଗଲା । ସଂଧ୍ୟାକୁ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ମୋତେ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ଘରକୁ ଫେରିଲେ ।

ଗୋରୁଗୋଲିଆ ନାଟିଟିକୁ ନେଇ ଚିକିତ୍ସା ନେଇ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ତାବରାଣୀ ଠାରୁ ନାଟିଟିକୁ ଆଣି ସ୍ତେହରେ ଗାଳରେ ବୁନାଟିଏ ଦେଲି । ତାହା ଦେଖି ବୋହୂ ମୋର ରାଗରେ ତମ୍ବୁଣୀ ପରି ଗର୍ଜିଉଠିଲା । କହିଲା, ସ୍ୱାମ୍ୟ ବି ଚିକିତ୍ସ ଆପଣ ବାଣିଜ୍ୟ କେଉଁଠୁ ? ମେଡ଼ିକାଲ ବେତ୍ତରେ ଶୋରାଥିଲେ, ମେଡ଼ିକାଲ ସାରା ସୁରିଥିଲେ । ଗାଧୋଇ ପରିଷ୍କାର ହୋଇ ନାଟିକୁ ସେଇ କରୁନାହାନ୍ତି କିଏ ମନା କରୁଛି ।

ଦେଖିଲି ପୁଅ ବି ବୋହୂର କଥାକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଛି । ଘରେ ନ ପଶୁଣୁ ମୁଣ୍ଡରେ ଚାକ ରେଟିବା ପରି ମୋତେ ଲାଗିଲା । ପରଦିନ ସକାଳ ସାତଟାରେ ବୁହେ ମେଡ଼ିକାଲ ଚାଲିଗଲେ । ଗଲା ବେଳେ ରାଧା କିଶୋର କହିଗଲା ଆଜି ଦିନ ବେଳା ମିଳ ମେଡ଼ିକାଲ ଗେଷ୍ଟ ହାଉସରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିବି । ଆପଣ ସେଠାରେ ଦିନ ଦଶଟାରେ ପହଞ୍ଚି ଖାଇ ଦେବେ । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ମେଡ଼ିକାଲ ଗଲିନାହିଁ କି ଗେଷ୍ଟହାଉସରେ ଖାଇଲି ନାହିଁ । ସେମାନେ ଗଲା ପରେ ଚିଠିଟିଏ ଲେଖି ଚାକରାଣୀକୁ ଦେଇ ଫେରି ଆସିଲି ସାତ ପୁଅ ବ୍ରତ କିଶୋର ପାଖକୁ ଶାନ୍ତି ନିକେତନ ।

ସେ ଓ ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ଯାକ ଅଧ୍ୟାପକ । ମୋତେ ଦେଖି ବ୍ରତ କିଶୋର ବଡ଼ ଖୁସି ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ ବୋହୂ ମୁହଁରେ ଖୁସି ଦେଖିଲି ନାହିଁ । ହେଲେ ମୁହଁ ଖୋଲି ମୋତେ କିଛି କହି ନାହିଁ । ପିଲାପିଲି କିଛି ନାହାନ୍ତି । କହିବାକୁ ଉଲ୍ଲ ମୁକ୍ତ ଆକାଶର ଚଢ଼େଇ ପରି ଦୁହେଁ ଯାକ ସବୁ ଦିଗରୁ ମୁକ୍ତ ।

ଛୁଟି ନେଇ ମୋର ଚର୍ଚ୍ଚା କରିଛନ୍ତି । ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ସେଠାରେ କିଛି ଦିନ ରହିଯିବାକୁ । ମୋ ମନ କଥା ବ୍ରତକୁ ବି ଖୋଲି କହିଲି । ତାରି ଦିନ ପରେ ପୁଅକୁ ବୋହୂ କହୁଥିବାର ଶୁଣିଲି “ବାପା ଯଦି ଆମ ପାଖରେ ରହିବେ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଭାଇ ଆମ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହେବେ ନାହିଁ ତ ? ତୁମେ ମାନେ ହେଲ ଗୋଟିଏ ବାପର ଚିକି ପୁଅ । ଚିକି ପୁଅଙ୍କ ପାଖରେ ବାପା ସମାନ ଭାବରେ ରହିବା କଥା ଏହିକଥା ତୁମେ ତୁମ ବାପାକୁ କହି ଦେଉନାହିଁ । ବ୍ରତ କିଶୋର ବୋହୂକୁ ବଣ କହିଲା ଶୁଣି ପାରିଲି ନାହିଁ ।

ତା ପରଦିନ ବ୍ରତ କିଶୋର କହିଲା - “ବାପା” ଆସନ୍ତାକାଳି ଠାରୁ ଆମେ ଦୁଇଜଣ ପୂରାତନ ମାନବ ସଭ୍ୟତା ଓ ଆଧୁନିକବାଦ ଉପରେ ରିସର୍ଚ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ବନାରସ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଏକ ମାସ ପାଇଁ ଷ୍ଟି ନିର୍ଭର ଯିବୁ । ଏଥିପାଇଁ ଛୁଟି ମଂଚୁର ହୋଇ ସାରିଛି । ଆପଣ ଏଠାରେ କିପରି ଏକ ଏକା ରହିବେ ? ଖାଇବାରେ ଅସୁବିଧା ହେବ” ।

ସତକଥା ମୁଁ ବା ସେଠାରେ ଏକ ଏକା ରୁହନ୍ତି କିପରି ? ଏଣୁ ଶାନ୍ତି ନିକେତନକୁ ଅଣାନ୍ତିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପାଇଁ ପକାଇ ଆସିଲି କୋରାପୁଟ । ଡୋ ଠାରେ ଆସୁଥିଲେ ଚିକିଏ ନିଶ୍ୱାସ ମାରିବାକୁ । ରାମହରି ଏସବୁ କହୁଥିବା ବେଳେ ମୁଁ ନକ୍ଷ୍ୟ କରି ତା ଆଖି କୋଣରେ ଏକ ଅବ୍ୟକ୍ତ ବେଦନାର କେଇ ଡୋପା ଲୁହ ଜଳେଇ ଆସୁଥିଲା ।

ମୋ ପାଟିରୁ ଆସେ କରି ବାହାରି ପଡ଼ିଲା “ଫକୀର ମୋହନଙ୍କର ତାକ ମୁନୁପି ଗଛର ହରି ସିଂ ଅର୍ଦ୍ଧ ଶିକ୍ଷିତ ତଥା ସ୍ୱଳ୍ପ ବେତନ ଭୋଗୀ ଥିବାରୁ ତା ପୁଅ ଗୋପାଳ ତାକୁ ତାକର ଆସନରେ ବସାଇ ଥିଲା । ରାମହରି ତ ହରି ସିଂ ଠାରୁ କୌଣସି ପୁଣ୍ୟରେ ଦୁର୍ବଳ ନୁହଁ ତେବେ ଏମିତି ହେଲା କାହିଁକି ? ରାମହରିର ଅତ୍ୟଧିକ ପୁତ୍ର ସ୍ୱେହ ଓ ସରକତା ଏହାର କାରଣ ନୁହଁ ତ ?

ମୁଁ କହିଲି, ରାମହରି ତୁ ଏତେଟା ସରକ ଓ ନିଗିହ ହେଲେ ତକିକୁ କିପରି ? ତୁ ଜାଣିଛୁ କି ନାହିଁ କହିପାରିବି ନାହିଁ, ହେଲେ ଏହା ନିରାଟ ସତ୍ୟ ଯେ ଶାନ୍ତ ରାଗର ବାଛୁରୀ ତା ମାଆ ଠାରୁ ପେଟ ପୁରା ଦୁଧ ପିଇବାକୁ ବଞ୍ଚିତ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ନାଚୁଆ ଗାଗର ବାଛୁରୀ ମାଆ ଦୁଧ ପିଇ ବେଶ ମୋଚାସୁତା ହୋଇଥାଏ । ଏହାର କାରଣ କ'ଣ କହିପାରିବୁ ?

ରାମହରି କହିଲା, ତୁ ମୋତେ କଣ କହିବାକୁ ଚାହୁଁ ଅସିବ ?

ମୁଁ କହିଲି ଯାହା କହିଲି ଠିକ୍ କହିଲି ? ମୁଁ ଯଦି ପୁଅମାନଙ୍କର ବାପା ହୋଇ ଥାନ୍ତି ଠିକ୍ ସେଇଦିନ ସେଇ ଠାରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସେମାନଙ୍କ ଭାଇଭଉଣୀ ଘୋଡ଼େ ଘୋଡ଼େ ଶକ୍ତ ଚାପୁଡ଼ା ମାରି କହିଥାନ୍ତି କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଅବହେଳା କଲେ ଏମିତି ଶାସ୍ତି ମିଳିଥାଏ । ନଦୁବା ସେମାନଙ୍କୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ପୁତ୍ର ଚାଲିବାରୁ ବାପ ଦେଇଥାନ୍ତି ।

ମାନେ ?

ମାନେ ଅତି ଭୟ । ପୁଅମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ବାପର ଯେତିକି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବାର କଥା ସେଥିରେ ସାମନ୍ୟ ତୃପ୍ତି ବିଦ୍ୟୁତ୍ କରି ନାହିଁ ? ସେପରି ସ୍ଥଳେ ତୋ ପୁଅମାନଙ୍କର ତୋ ପ୍ରତି କିଛି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନାହିଁ ? ଏପରି ସ୍ଥଳେ ବାପକୁ କି ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ହୋଇଥାନ୍ତା ତୁ ନିଜେ ଚିନ୍ତା କର ?

ମୁଁ କ'ଣ ତୋ ପରି ଦୁର୍ଦ୍ଦମନା ଅସିବୁ ? ସେମାନଙ୍କର ବିଚାର କରିବାକୁ ମୁଁ କିଏ ? ସେମାନଙ୍କର ବିଚାର ସେଇ ପରମ ଲୀଳାମୟ କୃଷ୍ଣ ହିଁ କରିବେ ।

ବିରକ୍ତି କଷ୍ଟରେ କହିଲି, ସବୁବେଳେ ସେଇ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ । କୁଝିଲୁ ରାମହରି, ତୋ କୃଷ୍ଣ ଚୋଟେ ମୁକ୍ତି ଦେଇପାରନ୍ତି ହେଲେ ତୋ ପୁଅମାନଙ୍କୁ ଆଦୌ କ୍ଷମା ଦେବେ ନାହିଁ ।

ରାମହରି କହିଲା - ଅଯଥାରେ ମନକୁ ଭାରାକୁଡ଼ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ଆଲୋଚନା ଏତିକିରେ ରହୁ । ସେଇଥି ପାଇଁ ତ ମୁଁ ପ୍ରଥମରୁ ତୋତେ କିଛି କହିବି ନାହିଁ ବୋଲି କହୁଥିଲି ।

କିଛି ସମୟ ନୀରବରେ କଟିଗଲା ।

ଏହା ପରେ ରାମହରି କହିଲା, ଅସିବୁ ତୁ ମୋ ଭଲ ପାଇଁ ଅନେକ କିଛି କରିଛୁ । ମୁଁ ବି ତୋ ଅନୁରୋଧକୁ କେବେ ହେଲେ ଉପେକ୍ଷା କରିନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ମୁଁ ଗୋଟେ ଛୋଟ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି । ଆଶା ନିରୀକ୍ଷା କରିବୁନି ।

ମୁଁ ସାମାନ୍ୟ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲି “କଣ କହିବୁ କହ ମୋ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ହେଲେ ନିଶ୍ଚୟ ରଖିବି ।

ସେ କହିଲା ମୁଁ ମରିଗଲେ ତୁ ନିଜେ ତୋ ବାନ୍ଧବେ ମୋତେ ମଶାଣିକୁ ବୋଧି କେବୁ । ନିଜ ହାତରେ ମୋର ମୁଖାଗ୍ନି ଦେବୁ ।

ତା ପାଟିରେ ହାତ ଦେଇ କହିଲି ସେ ସବୁ ତୁ କଣ କହୁଛୁ ରାମହରି ? ମଲା ଭଳା ସଂସାରରେ କିଏ ଆଜେ ମରିବ କିଏ କହି ପାରିବ ? କିନ୍ତୁ ସେ ଦିନ ରାମହରି ବୋଧେ ଜାଣି ପାରିଥିଲା ଯେମିତି ତା ମୃତ୍ୟୁ ନିକଟ ହୋଇ ଆସୁଛି । ସେ ଯାହା କହିଥିଲା ତାହା ହିଁ ହେଲା । ପୁଅମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଫେରିବାର ଚାରିମାସ ପରେ ରାମହରି ଅସ୍ତର ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ମୁଁ ତାକୁ କୋରାପୁଟ ସଦର ହସପିଟାଲରେ ଭର୍ତ୍ତିକରିଦେଲି । ଭର୍ତ୍ତିକରିବାର ଅଳ୍ପ ଦିନ ପରେ ତାର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା । ବାନ୍ଧବରେ ଗୋଟେ ଅଭିଶପ୍ତ ତଥା ଅତ୍ୟୁତ ଆତ୍ମାର ପରି ସମାପ୍ତି ପଡ଼ିଲା । ତାର ମୃତ୍ୟୁ ବେଳେ ମୁଁ ଓ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ କନ୍ୟାଣୀ ବ୍ୟତୀତ ତୃତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ନଥିଲେ । ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମର ପରମ୍ପରା ଅନୁଯାୟୀ ଶୁଣାବରେ ତା ମୁହଁରେ ମୁଖାଗ୍ନି ଦେଇ ବାଲ୍ୟବନ୍ଧୁର ଶେଷ ଗଛା ପୁରଣ କରି ।

ରାମହରିର ମୃତ୍ୟୁ ଖବର ଟେଲିଗ୍ରାମ ମାଧ୍ୟମରେ ତା ଚିନିପୁଅଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇ ଦେଲି । ରାମହରି ମରିବାର ଆବକ୍ତ ଆଠ ଦିନ ହୋଇ ଗଲାଣି । ତାର ଚିନି ପୁଅ ବୋହୂଙ୍କ ମଧ୍ୟକୁ କେହି ଜଣେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ନାହିଁ । କେଜାଣି କାହିଁକି ବାଲ୍ୟବନ୍ଧୁ ପାଇଁ ମନଟା ଆଜି କାନ୍ଧଣ ଗୁଡ଼େଇ ଗୁଡ଼େଇ ହେଉଛି । ଅକାଶତରେ ମୋ ଆଖିକୁ ଲୁହ ବହି ଆସୁଛି । ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ କନ୍ୟାଣୀର ସେଇ କେଶ ପଦ କଥା ମୋ ମନ ମଧ୍ୟରେ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହେଉଛି - “ପୁଅଟିଏ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ମୋତେ ଅପରେଷନ କରିଦେଇ, ମଲା ପରେ ମୁଖାଗ୍ନି ଦେଇ ଆମକୁ ମୋକ୍ଷ କରିବ କିଏ ?” ରାମହରିର ଚିନି ଚିନିଟା ଶିକ୍ଷିତ ପୁଅ ବାଦିତ ଥାଇ ମଧ୍ୟ କାହିଁ କେହିତ ମୁଖାଗ୍ନି ଦେଇ ତାକୁ ମୋକ୍ଷ କଲେ ନାହିଁ ?

ଭାବନାରେ ଏମିତି ଚିନ୍ତା ଥିଲି ଯେ ପାଖରେ ଥାଇ ମଧ୍ୟ କନ୍ୟାଣୀର ଉପସ୍ଥିତିକୁ ମଧ୍ୟ ଚାଣି ପାରିଲି ନାହିଁ । କନ୍ୟାଣୀ ମୋତେ ହଲାଇ ଦେଇ କହିଲା - ହେ, କଣ ଏତେ ସବୁ ଭାବୁଛ ? ବହୁ ପାଇଁ ଏତେ ତ କଲ, କଣ ତାର ଶୁଣିକ୍ରିୟାଟା କରି ପାରିବ ନାହିଁ ? ପାଖରେ ପଡ଼ିଥିବା ଚେନ୍ଦୀରରେ କନ୍ୟାଣୀକୁ ବସିବାକୁ ଇଚ୍ଛିତ ଦେଇ କହିଲି - “ଶୁଣିକ୍ରିୟା କଥା ଭାବୁନି କନ୍ୟାଣୀ, ଭାବୁଛି ରାମହରିର ଚିନି ପୁଅ କଥା । ବିଚରା ରାମହରି ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ କଣ କରିନଥିଲା ? ଶେଷରେ ସେମାନେ ଏମିତି ପିତୃଗଣ ପରିଶୋଧ କରିବେ ମୁଁ ଆଶା କରିନଥିଲି ।” କହୁ କହୁ କହି ପକାଇଲି - ରାମହରି ପରି ବହୁ ମୋତେ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତର ମିନୁଆଇ, କିନ୍ତୁ ତା ପୁଅମାନଙ୍କ ପରି ପରାଜନମାନଙ୍କର ଜନକ ହେବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ମୋତେ କେଉଁ ଜନ୍ମରେ ନମିବୁ । ବରଂ ମୋତେ ତତ୍ତ୍ୱ ଆଶ୍ରୁକ୍ରତାକର ପ୍ରଭୁ ସେଥିରେ ମୋର ଆନନ୍ଦ ।

ଜୀବନ ଗଣିତ

“ତାବନ,

ସେମିତି ତ କହିଲେ

ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରତିରୂପ ବଞ୍ଚିବାର ।

କିନ୍ତୁ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ

ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ

ଖାଲି ଏକ ପ୍ରତିଶବ୍ଦ ଗଣିତର ॥

କେତେବେଳେ ମାନସୀକ

ରୁହିବା ଓ ବୁଝାଇବା ବହୁତ ସରଳ

କେତେବେଳେ ଦୁର୍ବୋଧ ଗଣିତ ପରି

ଲାଗେ ସେ ଜଟିଳ

ମିଶାଣ ଓ ଫେଡ଼ାଣର ଖେଳ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ

ମିଶାଣର ଫଳ ପରି କିଛି ମିଳିଯାଏ

କେତେବେଳେ ପୁଣି କିଛି ପାଖୁ ଚାଲିଯାଏ ।

ବର୍ତ୍ତକ୍ଷେତ୍ର ଏହା ଏକ

ସୁଖ, ଦୁଃଖ, ହସ ଓ କ୍ରହର

ସଂସାର ବୁଝଇ ଭାଇଁଗାରେ ବୁଲୁଥାଏ

ଖୋଜୁଥାଏ ଆପଣା ଓ ପର ।

କିନ୍ତୁ ଖୋଜିଦେଲେ

ଗଣିତର ଅର୍ଥ ବୁଝିହୁଏ

ଜୀବନର ଅର୍ଥ କିନ୍ତୁ ଏଡ଼େ ଜଟିଳ ଯେ

ଖୋଜିଲେ ବି ବୁଝି ନହୁଏ ।

(ରେଜିୟା ମିଶ୍ର)

ମାଆ

ଯିଏ ମୋତେ ଆଣି ଏଇ ଧରିତ୍ରୀକୁ ।

ସପନ କରାଇ ମୋର ପ୍ରତି ସପନକୁ ।

ମୋ ପ୍ରତି ସପନକରାଇ ପ୍ରତି ଅନୁଭବରେ ।

ସେ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଥାଏ ମୋର ପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାସରେ ।

ସେ ଚେହେରା ନୁହେଁ ମୋ ପାଇଁ ତୁଆ ।

ନିଜଠୁ ନିଜର ବେଶୀ ସିଏ ମୋର ମାଆ ।

ସିଏ କିଏ ଯିଏ ମୋତେ ପ୍ରକୃତିର ନିୟମ ବୁଝାଏ ।

ନୀତି ଆଉ ଅନୀତିର ଅନ୍ତର ଦେଖାଏ ।

ମୋ ସଂସାରକୁ ସଜାଏ ଯେମିତି ସରଳ ।

ମନ ମହିରରେ ଭରେ ପ୍ରୀତିର ଆବେଗ ।

ସେ ଚେହେରା ନୁହେଁ ମୋ ପାଇଁ ତୁଆ ।

ନିଜଠୁ ନିଜର ବେଶୀ ସିଏ ମୋର ମାଆ ।

ସିଏ କିଏ ଯିଏ ମୋତେ ଧରିଥିଲା ତାହାରି ଗର୍ଭରେ ।

ପ୍ରାଣର ସଞ୍ଚାର ବଳା ମୋ ପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାସରେ ।

ମନ ମହିଷରେ ଦେଲା ବିଚାର ନପ୍ରତା ।

‘ଯା’ର ପାଦ ତଳେ ମୋର ନଇଁଯାଏ ମଥା ।

ସେ ଚେହେରା ନୁହେଁ ମୋ ପାଇଁ ତୁଆ ।

ନିଜଠୁ ନିଜର ବେଶୀ ସିଏ ମୋର ମାଆ ।

(ରେଜିୟା ମିଶ୍ର)

ମୃତ୍ୟୁ

କେତେ ସୁନ୍ଦର ତୁମେ ମୃତ୍ୟୁ,

ଠିକ୍ ଅଭିଶପ୍ତା ନାହିଁକା ପରି

କାହା ପାଇଁ ତୁମେ ହୋଇପାର କଦାକାର ।

କିନ୍ତୁ ମୋ ପାଇଁ ଅପୂର୍ବା ସୁନ୍ଦରୀ ।

ଜୀବନଠୁ ହାରିଯାଇ, ସବୁକିଛି ହରାଇଲା ପରେ ।

ଜୀବ ନିଏ ତୁମରି ଆଶ୍ରୟ ।

ତମେ କେତେ ମହାନ ସତରେ,

ତାକୁ ଦିଅ ତୁମରି ଅଭୟ ।

ତମ ସହ ମିଶିଯାଇ ତମ ଠାରେ ଥରେ ହଜିଗଲେ

ରହେ ନାହିଁ ବାକି କିଛି ପାଇବାକୁ ଆଉ

ଜୀବ କେତେ ନିର୍ବୋଧ ସତରେ

ତରୁଥାଏ ସଦାବେଳେ ତମେ ଥାଇ ଥାଇ ।

(ରେଜିୟା ମିଶ୍ର)

ବ୍ୟବଧାନ

'ବ୍ୟବଧାନ,

ନିଶ୍ଚାସର

ଜୀବନ ଓ ମୃତ୍ୟୁର ଭିତ୍ତରେ ।

ବ୍ୟବଧାନ

ନିଶ୍ଚାସର

ତମ ଆଉ ମୋ ସଂପର୍କରେ ।

(ରେଜିୟା ମିଶ୍ର)

ତମେ

ତୁଳ ଆଉ ପଗୁଣର

ସଂପର୍କ ଯେମିତି ।

ତମ ଆଉ ମୋ ପ୍ରେମ

ସାଥ୍ ଠିକ୍ ସେମିତି ।

ତମ ଆଖି ତଳେ ସାରତିହି

ମୁଁ ମୋର ଅସ୍ମୃତ ସୁନ୍ଦର ସପନ

ତମ ଛାତି ତଳେ ଶୁଭେ

ମୋ ହୃଦୟର ପ୍ରତିଟି ସ୍ଵପନ ।

ନୀରବ ରାତ୍ରିର ନିର୍ଜନ ପ୍ରହରେ

ତମ ଦେହର ଆଶେଷ

ହଜିଯାଏ ମୁଁ

ଆଉ ମେଣ୍ଟିଯାଏ ମୋର ସୁଗନ୍ଧ ଶୋଷ ।

ମୋ ସାମ୍ନାରେ ତମେ ଥିଲେ

ସବୁକିଛି ନିଜିଯାଏ ।

ରଙ୍ଗ ସବୁ ତୁଟିଆର,

ଗଣନାର ସମସ୍ତ ଅକ୍ଷର,

ଆଉ ପଗୁଣର ସବୁ ଫୁଲ ।

ମୋ ସାମ୍ନାରୁ ଚାଲିଗଲେ ।

ସବୁକିଛି ହଜିଯାଏ ।

ସ୍ଵପ୍ନ ସବୁ ଏ ଆଖିର,

ଭାବ ସବୁ ହୃଦୟର

ଆଉ ଆଶାର ଚାଉମହଲ ।

ସବୁବେଳେ ଶୋଭେ ମନ

ରହିଥାଅ ମୋ ଆତ୍ମା ହୋଇ ।

ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାର ଜୁଇର ନିଆଁରେ

ଯିବା ସାଥ୍ ହୋଇ ।

(ରେଜିୟା ମିଶ୍ର)

ବାଟୋଇ

ବାଟୋଇର କି କାମ

ରାସ୍ତାର ବୟସରେ ।

ସେ 'ତ' ଚାକୁଟି ଚାଲୁଥିବ

କିଛି ଫୁଲରେ ଆଉ କିଛି କଣ୍ଠାରେ ।

ମୁଁ ବି ତ ବାଟୋଇ

ଜୀବନର ରାସ୍ତାରେ ।

ହୁଣ୍ଡିକି କି ଡିଣ୍ଡିକି

କେମିତି କହିବି ।

ଚାଲୁଅଛି ଚାକୁଥିବି

କିଛି ହସରେ କିଛି ଲୁହରେ ।

(ରେଭିୟା ମିଶ୍ର)

ଥୁଣ୍ଡା ଗଛ

ନିଜ ପାଇଁ ନିଜେ ବୋଝ

ମୁଁ ଥୁଣ୍ଡା ଗଛ

ଆକାଶର ଛାଇ ତଳେ

ନିଃସଙ୍ଗ ଜୀବନ

ସାୟହୀନ, ଶାଖାହୀନ ଆଉ ପତ୍ରଶୂନ୍ୟ

ନିଦାଘର ଅସୀମ ରାଜତ୍ୱ

ମୋ ଚାରିପାଖରେ

କରିଛି ଅପେକ୍ଷା କାହା କୁଠାର ଘାତର

ଶୂନ୍ୟ ହୃଦୟରେ ।

(ରେଭିୟା ମିଶ୍ର)

ଭଗବାନ

କାହିଁ ତମେ 'ତ' କେଉଁଠାରେ ନାହିଁ ?

ତଥାପି କାହିଁକି ମୁଁ ଭାବେ

ତମେ ସବୁଠାରେ ଅଛ ବୋଲି

ନିଦାଘର ପ୍ରବଣ ଗୌତ୍ରତା ପରେ

ବସନ୍ତର ମଳୟରେ

ଆଉ ଶୀତର ସେ କହଳିଆ ପବନରେ ।

କାହିଁ ତମେ 'ତ' କିଛି ଜାଣ ନାହିଁ

ତଥାପି କାହିଁକି ମୁଁ ଭାବେ

ତମେ ସର୍ବକାଣ ବୋଲି

ଜୀବନର ସମସ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣା

ମନରେ ଥିବା ପ୍ରତିଟି ମନ୍ତ୍ରଣା

ଆଉ ସମୟର ଚକ୍ରରେ ସଂଘଟିତ ପ୍ରତିଟି ଘଟଣା ।

(ରେଭିୟା ମିଶ୍ର)

ଯୌତୁକ

ସର୍ବତ୍ରାସୀ ଅଗ୍ନି
 ଉଦ୍‌ଗାରଣ କାରୀ
 କରାଜ ମହାବାଚ୍ୟା
 ସୁନାମୀର ଧୂଂସ ଲୀଳା
 ତାଠାରୁ କଦର୍ଯ୍ୟ ତୁ ଅଧିକ ପାଷାଣ
 ଯୌତୁକ, ଏ ସଂସାରେ ଅଭିଶପ୍ତ ନର୍କ । ୧।

ଚିତ୍ତି, ପ୍ରିକ ଅବା ଗାଡ଼ି
 କେବେ ପୁଣି ଆସୁ ଅର୍ଥ ମୋହେ
 ସୁନାରାଣୀ ଆବଶ୍ୟକ କେବେ
 ତୋ ପ୍ରକୋପେ କଳେ କେତେ ସୁନେଲି ସପନ
 ଆବଶ୍ୟକ ଷୋଭା, ଦଉଡ଼ି ଓ ଜିରୋସିନ । ୨।

ଏତୁସ ବା କ୍ୟାନସର
 ଡେଲୁ ଅବା ଯନ୍ତ୍ରା
 ଏସବୁ ପାଇଁ ଅଛି ତ ଔଷଧ
 ତୁ ଏ ସମାଜେ ଦୂରାରୋଗ୍ୟ ଠାରୁ ଭୟଙ୍କର,
 ଲେଲିହାନ ଶିଖାରେ ତୋ କଳେ ସୁନାର ସଂସାର । ୩।

ନିତି, ନିୟମ, ବନ୍ଧନ
 ସମାଜର ଆକର୍ଷଣ
 ମମତା ସ୍ଵେଦ ଶିକୁନି
 ସର୍ବେ ପରାସ୍ତ ତୋ ଠାରେ
 କେବେ ଭକ୍ତିକୁ ତୁ ଚିରନିଦ୍ରା ଯୌତୁକ ରାକ୍ଷସୀ
 ତୋ ବିନା ମଙ୍ଗଳ ହେବ ଏ ସମାଜେ ପରିବାର ପ୍ରୀତି । ୪।

ବାସନ୍ତୀକା ମହାପାତ୍ର
 ବାରିପଦା

ଅଳକା ମହାନ୍ତି

ତାକୁ ଦିନେ ଦେଖୁଥିଲି ମୁହିଁ

ଏମିତି ଏକ ବର୍ଷା ଭିଜା ଶୀତୁଆ ସଂଜରେ

ବାଲେଶ୍ଵର ବସଷାଞ୍ଚରେ

ତା'ର ବେଶ ପରିପାଟି ଦେଖୁ

ମନ ମୋର ଯାଇଥିଲା ଲାଖୁ

ଭାବି ନେଲି ହେବ ବୋଧେ କଲେଜର ଛାତ୍ରୀ

ଅସମୟେ ଏଠି କିଆଁ ଛିଡ଼ା

କାହାକୁ ସେ ଖୋଜୁଅଛି, କି ବା ତାର ଲୋଡ଼ା ।

ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ପଚାରିବି ତାର ପରିଚୟ

ସୌଜନ୍ୟତା ରକ୍ଷା କରି ପଚାରିବା ବୁଝଇ ଅନ୍ୟାୟ

ନମସ୍କାର ପ୍ରତି ନମସ୍କାର ପରେ

ପଚାରିଲି କିଏ ତୁମ ନାମ

କେଉଁଠାରେ ରୁହ ତୁମେ, କି କରୁଛ କାମ

ଘରେ ଆଉ କିଏ ବା ଅଛନ୍ତି

ସ୍କୁଲ ଅବା କଲେଜ ପଢ଼ନ୍ତି

ସଂଜ ଗଡ଼ି ହେଲାଣିତ ରାତି

ଏବେ ଯାଏ ଯାଇତ ନାହାନ୍ତି

ଅବା ତୁମେ କାହା ପାଇଁ କରିଛ ପ୍ରତିକ୍ଷା

ସାଥେ କେହି ଅଛନ୍ତି ନା ଯିବ ଏକା ଏକା ।

ହସି ହସି କହିଥିଲା ମୋତେ

କିମିଳିବ ଜାଣି ସବୁ ଏତେ

ଘର ମୋ ଏ ସହରେ ମଲ୍ଲୀକାଶପୁର

ଏହି ଠାରୁ ଅଳ୍ପ ଦୂର ଥାନା ସେ ପଟର

ଘରେ ମୋର କେହିତ ନାହାନ୍ତି

ନାମ ମୋର ଅଳକା ମହାନ୍ତି

କେହି କେହି ସରଧାରେ ଢାକିଥାନ୍ତି ଅନି

ଘରେ ମୋର ଅଧା ବେଳେ ଜଳେ ନାହିଁ ବୁଲି ।

ବୋଉ ମଲା ପରେ ବାପା ମୋତେ -

ଛାଡ଼ି କରି କେଉଁ ଆଗେ ଗଲେ

ମଦପିଆ ବାକି ପଇସାକୁ

ତାରି ସୁଖ ଘର ବାଡ଼ି ପୋଖରୀ ବରିତା

ଆମ ସାହି ମହାପାତ୍ରେ ମାରଣାରେ ନେଲେ

ସବୁ ଦିନେ ଏମିତି ମୁଁ

ଏହି ଠାରେ ଆସି ଛିଡ଼ା ହୁଏ

ଯିଏ ଡାକେ ତା ସହିତ

ସେ ଆଡ଼କୁ ଯାଏ ।

ପେଟ ପାଇଁ ଭାତ

ଆଉ ଦେହ ପାଇଁ ଖାଡ଼ା

କିଛି କିଛି ମିଳିଯାଏ

ହାତ ଦେଲେ ଯୋଡ଼ି

ତୁମେ କଣ ତୁଆ କରି ବାବୁ

ଏଠାକୁ ଆସିଛ ?

କେଉଁ ଏକ ହୋଟେଲ

ଅବା ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ରହୁଛ ?

ଡ଼ାକି ଦେବି ରିକ୍ଵା ଏକ

ନା ଯିବ ଚାଲି ଚାଲି ?

କହୁତ ନାହାନ୍ତି କିଛି, ଶୁଣୁଛନ୍ତି ଖାଲି ?

ହସି ହସି କହିଥିଲି ଅନି

ଏ ସହରେ ମୁଁ ଅତେ ପୁରୁଣା

ଯେତେ ଅଛି ଗରି କବି

ସବୁ ମୋତେ ଜଣା

ତୁମର ତ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଅଛି ରୁପକି ଭରିଛି ?

କଥାରେ ବି ମହକ ଝରୁଛି

ଏ ବୟସେ ତୁମେ କିଆଁ ବିବାହ ନକଲ

ଜାଣୁଜାଣୁ ଏ ରାସ୍ତାକୁ କାହିଁକି ବାଲିଲ ?

କୁଳ ଜନ୍ମା ହେବାର କି

କାହିଁ ତୁମ ଆଶା

ଅଯଥାରେ ଏ ରାସ୍ତାରେ ପାଦ ଦେଲ

କାହିଁ ପାଇଁ ହୁଅ ଲୋକ ହସା ।

ଛନ୍ଦ ଛନ୍ଦ ନେତେ ସିଏ କହିଥିଲା ମୋତେ

କୁହ ବାବୁ କିଏ ନେବ ମୋତେ

କିଏ ଦେବ ମଥାରେ ସିନ୍ଦୂର

ସମସ୍ତେ ତ ଚାଖୁଛନ୍ତି ମୋ ଦେହର ସ୍ବାଦ

ତୁମ ପରି ସମାଜର ଯେତେ ଭଦ୍ର ଚୋର

ଅଳକାର କଥା ଶୁଣି ରାବୁଥିଲି ମନେ

ସତେ କଣ ତା ମଥାରେ ବିବାହ ସିନ୍ଦୂର

କାରିବନି ଦିନେ ?

ମୋ ରାବନାର ବାଧା ଦେଇ

ଆଗେଇ ଆସିଲା ଓ ଆର ବି

ଚିନି ଶହ ପଦର ଗାଡ଼ି

ତାଜି ଗଲି ବସ ଚଢ଼ି ଅଳକାକୁ ଛାଡ଼ି ।

ବାହାର ଝଡ଼ ବର୍ଷା କର୍ମ ଆସିଥିଲା

ବସର ଝରକା ଦେଇ ନିରିକ୍ଷଣ କଲି

ବସଷାଣ ବତୀ ଖୁବ୍ ତନେ

ସେ ସେମିତି ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲା

ଏହାପରେ ଅନେକ ଅର

ଯାଇଛି ମୁଁ ବାଲେଶ୍ଵର

ଦେଖିନାହିଁ ଅଳକାକୁ ବାହିଁ

ବସଷାଣ ଅବା ଛକ ରାଷ୍ଟ୍ରା ପର ।

ଠିକ୍ ଚିନି ବର୍ଷାପରେ

ଏମିତି ଏକ ଶୀତ ସକାଳରେ

ଅଳକାକୁ ଦେଖୁଥିଲି

ରାଜରଜେଲା ପୁଟପରମରେ

ସେଇ ଚାଲି ସେହି ହସ

ମୁହିଁ ଚାଉ ସେମିତି ଉଦାସ

ମୋତେ ଦେଖୁ କଲା ନମସ୍କାର

ଅନାଇ ଦେଖୁଲି କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ

ତା ମଥାରେ ଝରକୁଛି ବିବାହ ସିନ୍ଦୂର

ହସି ହସି କହିଥିଲା ମୋତେ

ଚିହ୍ନିକି ପାରୁନାହାନ୍ତି ଅଳକାକୁ ସତେ

ଏକ ବର୍ଷ ତନେ ବିବାହ ହୋଇଛି ମୋହର

ଇଏ ମୋର ସ୍ବାମୀ ଦାସ ବାବୁ

କମ୍ପାନୀର କର୍ମଚାରୀ

ରହୁଅଛୁ ସାର ନଗରୀର

ସମୟ ପାଇଲେ ଭାର ଆସିବ ନିଶ୍ଚୟ

ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା ମୋତେ ବାରମ୍ବାର

କିନ୍ତୁ କହିଲାନି ତା ଘର ନୟର

ସ୍ବାମୀ ସଙ୍ଗେ ଚାଲିଗଲା ଚେମ୍ପୁରେ ସହସା

ମନେ ମନେ ଗୁଣି ହେଲି - ଯାହା ହେଉ

ଏତେ ଦିନେ ନୀତୁ ହରା ପକ୍ଷିଶୀର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଆଶା ।

ଉଗ୍ରବୀର ଚନ୍ଦ୍ର ରାଜତ

ପଦା ଗାଁ, ଖଡ଼ପଡ଼ା, ବାଲେଶ୍ଵର

SKELETON IN THE CUP BOARD

Delhi-not only a city of political hot bed or marvelously designed skyscrapers but also a city of well craft worked embroideries knitted by the nature with altogether different colourful threads of sects, religions and living styles. Unlike other three metros of India its geographical and historical scenario is its speciality. Being situated in the lower northern part of India (other three metros are on the sea coast) as it seems is the assimilation of the culture of the north and middle India, but, on the contrary, it is the city of admixture of innumerable cultures. All the culture of the Indian states and tribes have left some how or the other an impression or at least a waterproof of its own. Even though, the old and ancient masterpiece monuments standing scattered all over the city bear signs dating back to Royal Mughals architectural expertise has no relevancy for today's multifarious activities of the cosmopolitan human beings. However, now these are showpieces or a visiting place on ceremonial occasions or a place of passing the leisure and spare times. Their glory is gradually fading from the minds like lime-mixed age-old colours from their bulwark and at the verge of annihilation. Taking the cult aspect of life-style in Delhi there have been a severe run and it can rightly be said a competing race towards westernization. Simple living and high thinking is the phraseology confined to the pages of unused texts. Now it is age of finely cut robes but thought of narrowness and parochialism.

A sizable portion of Oriyas are staying in this sophisticated multi-ethnic and multi-national city. Every year figures are growing up and up. But the substance of the Oriya culture is diminishing to a large extent day by day resulting show of a sorry picture. Who cares for all these useless? Every nook and corner of the city you go certainly, will find an Oriya. But shockingly, you would fail to receive any co-operation, even a smile knowingly that you are indeed in a situation for their help. Experiences are not less when those at the upper strata here at Delhi are hiding their gesture not to be identified as such and these are nothing but all are effect of westernization. That means all are busy in their own way and introvert for others. In western countries, as I read somewhere, a mother thinks it an unnecessary disturbance to her when a daughter, at her advanced stage, expects certain help from own mother. But we have the golden tradition of just the contrary and it needs no elaboration. Helping a daughter in her need has been richly portrayed in art and life of the land. In this way we are sacrificing the healthy and useful traditional values and are surrendering ourselves before others forgetting the fundamental qualities of at least a sensible human.

We have a culture where great champion of mankind like Madhu Barrister was born (28.4.1848). He was one among all in very separate ways. For his charismatic personality he imported the title 'Babu' to Orissa which is now a popular and cheap suffix to every name. When there was no separate identification of our Oriya delegates in the national congress Madhubabu created a special impact. By that time we had to lag behind Bengal or Madras Presidency. But Utkal Gaurav by dint of his political wisdom had created glaring image in the minds of contemporary national so also international political intellectuals. His sense of thinking was always for the betterment of people of Orissa. May it be ridiculous for others but for the sake of pride and prosperity of the Oriyas sometimes he had to opt a source which appeared odd to others. His thought for betterment of Orissa was superimposed and beyond anything else. His mental framework was so refined and so purified for the cause of Orissa that when the whole country was against the Simmon Commission and the issue was on the carpet anticipating its adverse results he proved his audacity to welcome it as a national hero of the time. The reason behind such a choice was to improve and only to improve. Because of his crystal clear thought and unmatched voice he was called to be Lion of Orissa in comparison with the Royal Bengal Tiger-Sir Ashutosh Mukherjee. He was the only Oriya who carried the dignity of the land beyond the boundary of the Country in early days of 20th Century. All the contemporary modifications he accepted were for the sole intention of one thing i.e. for Orissa and for Oriya but never forgotten the basic thought that we are Oriya and we have our own identity that we

should not follow others for nothing. He had to leave national congress as leaders like Surendra Nath Bannerji did not allow him to raise the question of unification of Oriya tracts. If the situation or the time so necessitate we may change ourselves but with great caution and for a novel purpose so that we can proceed ahead and not for a show or to hide our own identity. But today's modification is a melancholic one. There is a sprint race towards so-called modernization and destruction of our own cherished traditional values which stand tested to be benevolent. Madhubadu could not see his dream separate state of Orissa, he passed away (4.2.34) two years prior to formation of Swatantra Utkal leaving the duty to the descendants to save the state in future. Now it is for us to keep the dignity intact. There is a self-posed question to our generation-"how far we are able to keep the pride?" (Every reader of this article is requested to assess the result). The values are died and dignity is in oxygen.

The Oriya Welfare and Cultural Association-a registered body of organized young and dynamic Oriya persons, which has been functioning in Delhi at a moderate pace is certainly a good sign for the cultural life of Orissa. Within the short time of my association with this association what I learn is that this association originated from the friendship of its founder members during their struggling period. As much of thanks for their efforts surely would lack what they deserve. The handful of founder members living on the shoe string and dreaming the future of their own besides the cultural development of the land is a wonderful job. When they were endeavoring to see tomorrow's rising sunshine of their respective future by burning the mid night oil they were also finding time to think for their Oriya fellows. When the city was jam packed with high inflow from the south in the 90th and a new-commer from Orissa was wandering for settlement getting no aid from any quarters by this crucial juncture these people with their co-operative action remained a solace for them as right pathfinder. What was/is this! It is nothing but the action of the gene of the great son of the soil-Madhu Barrister. When the organization took shape of its own and the souvenir named after the national hero is befitting and praiseworthy. It is now an institution and instant for others to think of belongingness among ourselves, to extend soft hands for the helpless, make our own identity and to create a place for our own in Delhi. Presence of such a regional organisation of ours at a distance place from the region by itself casts a highqualified duty on all of us to patronage it for its future prospect, to give some time to flourish the aims and objectives of the organisation and to spread the fragrance of its goodness so as to attract more and more to be embedded with it.

In view of the presently ever-changing socio-economic and political scenario it is the high time we should work unitedly and fight jointly to show solidarity to others lest the foundation laid with great care should collapse before it travels any more and the coming generation will find the carcass of our cult in the national capital. Our Government should take keen interest to support these organisations to keep the land compact and lead others.

Goutam Bhol
Advocate
Ph. : 9873166758

SHAME TO OUR EFFORTS

As a matter of habit I used to pass my leisure time on books or if time is more have a visit to the landscapes. But after staying here at Delhi I have to keep the habits out practice as well as of mind. Every moment there is a fear of time shortage. Even no time to have a visit to outside the City. Once sub-consciously and undesired when I was passing through nearby Jaipur House towards India Gate I saw a long serpent queue with homogeneous attire in front of a building with a hoarding written National Gallery of Modern Art. The nomenclature galvanized my curiosity to an unprecedented height and suddenly I made up my mind to enter into it, at least to know what would be there if not to explore the modern art which I supposed by that time to be therein. Since time was the great factor immediately, I rushed to the gate and throw a question to the gateman.

- What is it?

The sentry peeped in a squeezed face and articulated narrowly:

- kya aap naye hai saab? (Are you new sir?).

As usual I answered in a clear and bravery tone-no not at all, but why so rush here. I vividly remember the time was mild cool morning of a Sunday some time in the end of February 2004. The army dressed man came out from his undersized cabin, unknotted the muffler from the neck and out spoke loudly finger pointing to a white banner at a little distance.

- hey dekho kya likha hai. (Hello! Look what is written?)

On the end of his shout I turned my face right angled to the corner of the front garden of the building which is covered by the high walled boundary. The banner was indicating 'observing 50 years (1954 - 2004).....' I remember clearly I could hear the low voice of the school children in their uniform. They were pleased with the order of the middle aged stout warden of their Hostel to enjoy the art because it is free for them on that day. Since I was inside the boundary then I thought to take the advantage of the free exhibition of the modern art. In fact I have no such deep interest in modern art as certainly I fail to understand what actually they mean. Even today.

I came to the end of the queue and proceeded gradually. Unfortunately the free was for only school children and I had to pay unprepared (the exact amount I don't remember since I felt very embarrassed on my presumption of free entry). The entrance of the hall was very nicely decorated with modern art and a counter with copies of inside arts in different size for sale to the public obviously to the art lovers or modern art lovers in the line with Victoria Memorial, Kolkata. However since I had already paid for the visit to prove my interest in art in a show I just falsely searched something and finally entered into the hall. The arrangements of the hall were very good. Even there is a library which I guess meant for the public to pursue the better art. One of the youngsters who was coming out of the glass closed library gave me the indication that very useful and important books on art are available for enlarging the knowledge of modern art. The halls are very carefully decorated with seasoned hand arts of great artistic personalities of India and Abroad. The black and white, colourful, oil paint on canvas and water paints on age old papers of indolent maidens, God and Goddess, natural beauties, sculptures and war scenery so on are hanged on the wall with a token giving a little description of the artist, its time of painting and the name of the art. But so far I remember most of the arts are of important culture and heritage of different parts of India. As I passed gallery after gallery enjoying the fresco an unusual fear added surprise clouded my mind having not seen a single painting of any artist which bear a tell about Orissa or at least any of its enriched heritages. After going ahead a lot my eyes were fixed to a water colours paint of Gagendranath Tagore (1867-1938) 18.5 X 21 cm vide Access No. 1368. A little solace to my burning psyche. It was painting of Puri Temple. The paint symbolizes a lone and

isolated sculpture on the heap of sands. Thanks to Gagendranath Tagore-the first modern painter of India who in a very casual way had drawn the sketch of world famous and most sacred Hindu faith in his expert hand. And thereafter no painting of onward times is there on the walls of the Galleries. I felt ashamed- a state having eye-catching lofty artistic and splendid culture but at the national level only one piece of paint that too of very old. In the mean time lot of change happened to Puri Temple-say hell and heaven. It is no more lone or secluded. All the day and night it is highly crowded and the life is very fast.

Besides Puri Temple other places of national and international important though enriched the Orissan Art History but has no place in the art gallery.

May be we are in a democratic country having religious tolerance but the Hinduism is the major religion. Then why so apathy to a great religion? At least our regional Govt. which is siphoning the Govt. exchequer on luxurious thinking on Tourism and a part of Incredible India is no more interested in this regard. I was reminded of an observation of noted archaeologist Dr. K.C Panigrahi: "The Kalinga war of 261 B.C formed a turning point and it is difficult to determine as to how much of Orissa's culture, if she had any at that period, survived after this great cataclysm, but it is definite that Ashok's occupation of Orissa gave a start to Orissan art and the architecture" A large range of options are available on Orissa and its art to adorn the walls of National Gallery- Right from 3rd Century B.C till third quarter of 6th Century A.D (till death of Mukunda Dev-the last Hindu ruler of the province). The art of painting in Orissa is very old. Basically it is divided into three categories such as Mural, Patta and Palm leaf painting. The depict of a royal procession on stone at Sitabinji in Keonjhar is believed to be the earliest mural paint. So far as patta chitra in traditional Orissa is concerned it is associated with themes of Krushna, Rama or Jagannath and the palm leaf is associated with Lavanyavati, Vaidehisavilasa and Gita Gopinda. Even today Mr. Sudarsan Pattnaik is world famous for sand art of unparallel creativity and excellence but no place of his name in National Forum. Everybody in the Govt. machinery is shedding crocodile tears for cultural growth at par with National or International level but where is the effort? Where the money is going? Who is grasping all these? Is it not an aspect to expose our own credibility in National Level? We the people of Orissa are responsible for such degradation. Argument may look to be wild but it bursts from the bottom of the heart.

Out of the museum to ascertain the name I looked at the signpost at the gate moving head to back. Yes it is 'National Gallery of Modern Art'. Another thought how it is national? It can be 'Modern Art Gallery'. A God who is dearer in the hearts of not only the Oriyans or Indians but also of the world is neglected in a lamentable manner. When the God who is the life and living of innumerable Hindus has no place in the National Level how can we have the courage to think our God has international fame?

Let there be steps in this regard. Let this information rouse the deep sleep of the authorities.

RAMAKANTA MISHRA
NOIDA
Ph. : 9868401582

ENVIRONMENT

LOVE for nature should be there

As the food we share,

Never think for deforestation

Always grow different vegetation,

Save this wonderful nature

Give some gifts to the future,

If you'll plant one plant a day

Then you'll get a better way,

Expect for love it never asks for anything

Besides that it gives many things,

Why are we depleting it?

Don't we want to remain fit,

Where has gone the fragrance of flowers

Because of it there are less rainy
showers,

Environment is now full of pollution

But people left in between made
revolutions,

It is a boon for human beings

So why are we destroying it?

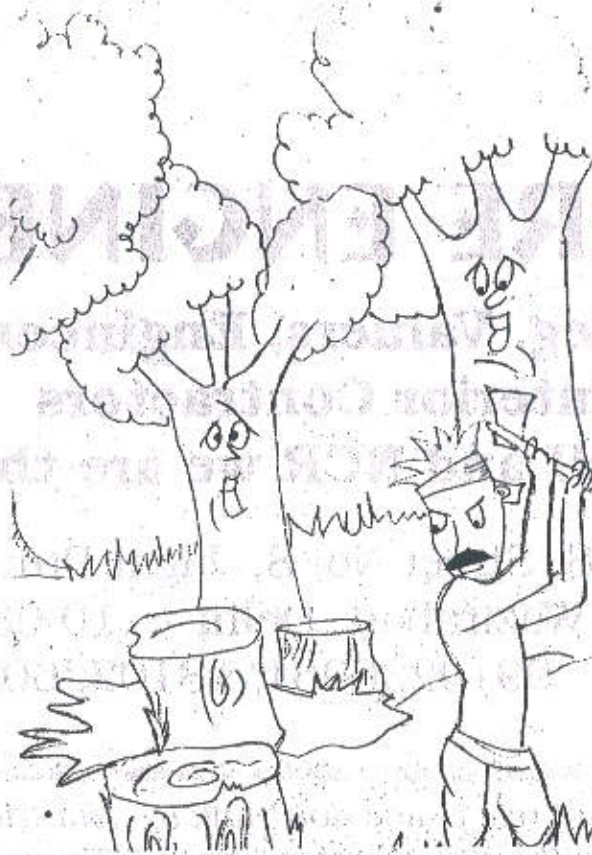
Global warming is eating our ice

So, in few days there will be no one in
sight land

Ozone layers is getting holes in it

As carbon-dioxide is infinite.

Akita Mohanty
Class-VIII
SMJ Public School,
Janak Puri, New Delhi

SPIRITUALITY FOR STRESS RELIEF

Stress not only affects our body and corrupts its natural functioning; it also affects our mind and spirit as well. Everyday, each of us goes through stress a number of times—mild or severe. We follow our own ways to fight or flee them. But, human endeavor to find the most effective deterrent against stress is still going on. It is so, because stress still remains the major affliction of modern life. Since its complete eradication is neither possible nor desirable, we can equip ourselves to manage stress positively.

Through trial and error modern man has found a unique stress buster—knocking at the door of soul. When all outward sources of solace dry up it is but natural to look within, and to know, to understand the nature of the 'self' and its requirements. This kind of mental orientation helps realize one's inner potential and achieve personal growth. Spirituality, or knowing one's 'self'; the real purpose of life, and one's relationship with the concept of God, is rapidly catching the imaginations of modern men.

It encourages you to reflect on your experiences and may convince you about the insignificance of these from the point of permanency. You may learn to accept the fact that even this will pass away and hence, there is nothing to be worried about. Pursuance of spirituality encourages one to empty all negative thoughts and distractions from one's mind and helps one cultivate a passive attitude towards nagging life situations.

Our mental strength and attitudes are the deciding factors in identifying a stressor and the nature of our response to it. As you come to realize more about your 'being' you develop tolerance towards others. Being able to understand your inherent needs as well as of others helps improve inter-personal relationships. It may improve your relationship with your whole environs.

- * For example, a hyper-reactive husband can lend an ear to his spouse's complains and can show patience to judge the merit of it.
- * Various practices associated with the path of spirituality—meditation, breathing exercises, physical exercises (yogakriyas/yoga practices), and practice of positive thinking make one physically and mentally better equipped to manage stress. It also maintains equanimity of mind. Ravi Bhoothalingam, president, The Oberoi Group, India and a regular participant of Sri Sri Ravishankar's Art of Living workshops, says, "It has been three years since I'm practicing meditation. Meditation brings down stress levels, improves balance and provides calmness to the mind."

Thinking about God and not necessarily following elaborate rituals to worship Him can be the answer to tackle stress and its effects. Even rituals associated with the path of spirituality have often proved to be effective stress reducers.

For example, the use of aromatic substances (incense, flowers, sandal-paste et al), spending some time in an undisturbed, orderly and quiet atmosphere may soothe the nerves, make the body calm and composed, and uplift the spirit. Simply meditating in private provides relaxation and gives one peace of mind.

A recent study by the National Institute for Health Care Research (NIHR) titled Religious Involvement Linked to Good Health reveals that, "Canadian college students involved with campus ministries paid fewer visits to medical clinics, scored higher in psychological well-being, and experienced less stress during difficult times." Those affiliated students also showed higher positive feelings and considerably lower levels of depression. They are also better at handling stress.

Spirituality facilitates intra-personal relationships in practitioners. You come to know and assess yourself more, and try to grow as a person. Thereby you become more adept and more skillful in facing life's various situations.

STRESS AND ITS COPING SKILLS

MESSAGE

Massage is an ancient healing art, which works on the basis that when the body is calmed and relaxed, mental anxiety is lessened. Perhaps the earliest mention of massage as a therapy for mental and physical stress is found in the ayurvedic tradition of India. It is a common feature in most of the traditional therapies. Massage has been applied daily as a physical and mental relaxant in Indian lifestyles. In Japan, shiatsu practitioners regularly visit people from house to house, asking "Shiatsu today?" Acupressure is the Chinese variation of Indian marma massage techniques, which deals with the acupoints (marmapoints) but without the application of needles. It is a great stress reliever and additionally, very user-friendly. The best part about acupressure is, if needed, it can be applied any time and anywhere.

Of late, the West has also recognized that massage could be an important part of stress management. Oriental massage has been modified further in the West to expand its application as a therapy.

Traditionally, specific massage techniques, using hands, forearms, elbows, or even feet are applied to a patient's body for loosening the muscles and to locate areas of tension and other soft-tissue problems. Practitioners learn to develop a sense of touch to determine the right amount of pressure on specific parts of the body.

Under severe stress, when muscles are over-worked, the body shows many weakening symptoms such as soreness, stiffness, and even muscle spasms. Heightened stress responses accumulate lactic acid in the muscle and waste air inside the body. It exhausts the body and de-motivates the mind to remain energized and active.

Why Massage is Rejuvenating:

- Massage improves circulation of blood and lymphatic fluids. Increased blood flow brings fresh oxygen to body tissues.
- Increased oxygen flow eliminates waste products from inside the body, and enhances recovery from diseases.
- Therapeutic massage boosts circulatory and immune systems to benefit blood pressure, circulation, muscle tone, digestion, and skin tone. It also improves the performance of the lungs.
- As muscle tone improves, so do the nerves that connect them, including the spinal cord, and the brain.
- Therapeutic massage can promote general well being, enhance confidence, and self-assuredness.

There are many variations of massage therapy and bodywork, which are often confused with each other. The term 'bodywork' refers to therapies that combine massage, such as Shiatsu, Trager, Rolfing, Polarity, and Reflexology.

Contemporary Western massage includes methods based primarily on modern Western concepts of anatomy and physiology, using a wide variety of muscle manipulative techniques. Those are broadly used for personal growth, emotional release, and balance of mind-body-spirit. They include Esalen or Swedish/Esalen, neuromuscular massage, deep tissue massage, sports massage, and manual lymph drainage.

Massage is an excellent relaxant that also increases health and well being.

STRESS AND ITS COPING SKILLS

MESSAGE

Massage is an ancient healing art, which works on the basis that when the body is calmed and relaxed, mental anxiety is lessened. Perhaps the earliest mention of massage as a therapy for mental and physical stress is found in the ayurvedic tradition of India. It is a common feature in most of the traditional therapies. Massage has been applied daily as a physical and mental relaxant in Indian lifestyles. In Japan, shiatsu practitioners regularly visit people from house to house, asking "Shiatsu today?" Acupressure is the Chinese variation of Indian marma massage techniques, which deals with the acupoints (marmapoints) but without the application of needles. It is a great stress reliever and additionally, very user-friendly. The best part about acupressure is, if needed, it can be applied any time and anywhere.

Of late, the West has also recognized that massage could be an important part of stress management. Oriental massage has been modified further in the West to expand its application as a therapy.

Traditionally, specific massage techniques, using hands, forearms, elbows, or even feet are applied to a patient's body for loosening the muscles and to locate areas of tension and other soft-tissue problems. Practitioners learn to develop a sense of touch to determine the right amount of pressure on specific parts of the body.

Under severe stress, when muscles are over-worked, the body shows many weakening symptoms such as soreness, stiffness, and even muscle spasms. Heightened stress responses accumulate lactic acid in the muscle and waste air inside the body. It exhausts the body and de-motivates the mind to remain energized and active.

Why Massage is Rejuvenating:

- Massage improves circulation of blood and lymphatic fluids. Increased blood flow brings fresh oxygen to body tissues.
- Increased oxygen flow eliminates waste products from inside the body, and enhances recovery from diseases.
- Therapeutic massage boosts circulatory and immune systems to benefit blood pressure, circulation, muscle tone, digestion, and skin tone. It also improves the performance of the lungs.
- As muscle tone improves, so do the nerves that connect them, including the spinal cord, and the brain.
- Therapeutic massage can promote general well being, enhance confidence, and self-assuredness.

There are many variations of massage therapy and bodywork, which are often confused with each other. The term 'bodywork' refers to therapies that combine massage, such as Shiatsu, Trager, Roling, Polarity, and Reflexology.

Contemporary Western massage includes methods based primarily on modern Western concepts of anatomy and physiology, using a wide variety of muscle manipulative techniques. Those are broadly used for personal growth, emotional release, and balance of mind-body-spirit. They include Esalen or Swedish/Esalen, neuromuscular massage, deep tissue massage, sports massage, and manual lymph drainage.

Massage is an excellent relaxant that also increases health and well being.

A large number of neurological and musculoskeletal disorders induced by stress are being successfully treated by acupuncture. According to World Health Organization data, the following list of disorders relating to stress can be effectively treated by acupuncture:

- Headache and migraine
- Trigeminal neuralgia
- Paralysis following stroke
- Meniere's disease
- Neurogenic bladder dysfunction
- Nocturnal enuresis (bed wetting)
- Intercostals neuralgia (pain in ribs)
- Cervicobrachial syndrome (pain radiating from neck to arm)
- Frozen shoulder or tennis elbow
- Sciatica
- Low back pain

Acupuncture is also found to be effective for the treatment of acute and chronic stress induced disorders such as anxiety, chronic fatigue, irritable bowel syndrome, hypertension, insomnia, PMS, menopausal symptoms, and depression.

It is also applied for treating chronic pain associated with dysfunction of immune system such as psoriasis (skin disorders), allergies, and asthma as well as in the treatment of disorders such as alcoholism, addiction, smoking, and eating disorders world over.

The principle here is to clear the blocked energy in the muscles and nerve channels, as well as facilitating the flow of fresh energy (extra in-flow of oxygen) in them. This ensures relaxation of muscle and mind, and relief from stress and tensions.

LIFESTYLE MANAGEMENT

Perhaps it is time to put emphasis on the 'life after birth'. And make it as enjoyable and stress free as it can be. Streamlining one's living pattern and priorities of life is perhaps the most significant step that one can take in order to sidestep stress and its effects.

The first thing is to set one's body clock right to get around crippling stress-effects such as sleep disorders, bowel disorders, nerve perturbation and hormonal dysfunction.

To minimize the effect of stress one has to help oneself to a good sleep. The human body is designed for sleep to come effortlessly. When sleep comes with an effort it is obvious that we're holding on to the day's stresses and reaching out for tomorrow's as well.

Apart from adjusting one's lifestyle to one's body clock, effectively managing time is also an invaluable skill in coping with stress. Knowing when to take the load and when to offload, often goes a long way to maintaining a healthy and balanced existence.

Effective Time Management

Effective time management and living in an organized way can save us from nagging day-to-day stressors. We just can't keep count of missed or procrastinated calls to the doctor, a friend, a relative or a business

partner in a day. Many don't have the time for family and social commitments, which often results in anxieties and relationship tensions. A bad time manager invariably ends up a much-harried one at the close of the day. Getting organized in various fields of life—be it a holiday trip, household, office or management of children's affairs—can be a sure step towards avoiding stress.

To get yourself organized in life the following points can prove vital:

* Be flexible

There is always more than one solution to a problem. One should be flexible enough to accept alternative solutions and experiment with them. It doesn't help becoming anxious, depressed and staying screwed, if one's dream formula for a problem didn't work.

* Be Realistic About Your Ability

It does help to set realistic and achievable goals, long term or short term, in life. The targets should correspond to one's capability to achieve them. Making unrealistic demand on oneself and others is a sure way to invite stress.

* Prioritize Your Tasks

Prioritizing the tasks on hand can help reduce the challenges in completing them. Putting time and energy to important tasks and breaking a big task into smaller steps makes things easier. When one finishes one thing at a time and is able to meet one's responsibilities in time, the effect can be inspiring.

* Do not Balk at delegating responsibility

Delegating responsibility when it is appropriate, prevents emergence of stress. When one has several tasks at hand and puzzles over how to go about them, assigning smaller tasks to others can work wonders. This can be done both in office and at home.

* Learn to be Assertive

Practicing to be a little more assertive or learning to say 'no' when required can prevent you from taking up extra tasks which can eat into your precious time and energy. We often come across a housewife at home or an executive in office putting themselves under unwelcome stress by taking more than what they can handle.

* Keep a Time Planner

Keeping a time planner ready helps going about one's task systematically. The listings should be scheduled on a day-to-day and priority basis. It is, also, important to allot a little more time for each schedule to avoid working under strain and anxiety.

* Take Planned Breaks from Work

Whether a quick 5-minutes break or a 5-day long holiday, the breaks might offload the after-effects of stress in us. A jaunt to a spa or health resort goes a long way in refueling our stress resistant capabilities.

Effective Communication

Effective Communication is key to the success of all kinds of relationships. Stress—the real 'bug' in our lives, generally comes from the interaction with others and demand from modern way of living. A hiccup in communication at any level is most likely to lead you into a stress situation.

Learning to say no, developing interpersonal communication skills such as listening to other's views and providing effective and timely feedback is key to effective communication.

partner in a day. Many don't have the time for family and social commitments, which often results in anxieties and relationship tensions. A bad time manager invariably ends up a much-harried one at the close of the day. Getting organized in various fields of life—be it a holiday trip, household, office or management of children's affairs—can be a sure step towards avoiding stress.

To get yourself organized in life the following points can prove vital:

* Be flexible

There is always more than one solution to a problem. One should be flexible enough to accept alternative solutions and experiment with them. It doesn't help becoming anxious, depressed and staying screwed, if one's dream formula for a problem didn't work.

* Be Realistic About Your Ability

It does help to set realistic and achievable goals? long term or short term, in life. The targets should correspond to one's capability to achieve them. Making unrealistic demand on oneself and others is a sure way to invite stress.

* Prioritize Your Tasks

Prioritizing the tasks on hand can help reduce the challenges in completing them. Putting time and energy to important tasks and breaking a big task into smaller steps makes things easier. When one finishes one thing at a time and is able to meet one's responsibilities in time, the effect can be inspiring.

* Do not Balk at delegating responsibility

Delegating responsibility when it is appropriate, prevents emergence of stress. When one has several tasks at hand and puzzles over how to go about them, assigning smaller tasks to others can work wonders. This can be done both in office and at home.

* Learn to be Assertive

Practicing to be a little more assertive or learning to say 'no' when required can prevent you from taking up extra tasks which can eat into your precious time and energy. We often come across a housewife at home or an executive in office putting themselves under unwelcome stress by taking more than what they can handle.

* Keep a Time Planner

Keeping a time planner ready helps going about one's task systematically. The listings should be scheduled on a day-to-day and priority basis. It is, also, important to allot a little more time for each schedule to avoid working under strain and anxiety.

* Take Planned Breaks from Work

Whether a quick 5-minutes break or a 5-day long holiday, the breaks might offload the after-effects of stress in us. A jaunt to a spa or health resort goes a long way in refueling our stress resistant capabilities.

Effective Communication

Effective Communication is key to the success of all kinds of relationships. Stress—the real 'bug' in our lives, generally comes from the interaction with others and demand from modern way of living. A hiccup in communication at any level is most likely to lead you into a stress situation.

Learning to say no, developing interpersonal communication skills such as listening to other's views and providing effective and timely feedback is key to effective communication.

When your ideas and attitudes are effectively communicated to people around, you may find yourself in a win-win situation in every sphere of life-family, workplace or social gathering. This can save you from unnecessary misunderstandings and consequent tensions.

How to get a Goodnight's Sleep

It is imperative to create a tranquil and inviting environs in and around the resting-place to slip into a restful sleep.

— One must make it a point to end the day with a pleasant or relaxing schedule: listening to choice music, reading a light and leisurely book, doing some simple, relaxing exercises, playing with children or watching a fun-filled tele-show.

— It is significant to keep a watch on what you take at dinner, as most of our mind-body anomalies spring from indigestion of food at physical level or indigestion of emotions (irritation, uneasiness et al) at mental level. A rich and heavy dinner close to bedtime can intervene with your sleeping patterns, make you sluggish in the morning and can disrupt your normal diet routine.

— Taking an expert's help for natural product based aromatherapy and Flower Essence therapy can be a useful option against insomnia.

Approximately 20 million prescriptions are written each year for sleeping aids (Archives of Internal Medicine), a number that is dwarfed by the quantity of over-the-counter sedatives sold annually. Though these medications relieve short-term insomnia, medically it is held that these are not helpful in resolving chronic sleep problems. Non-toxic sedatives available over the counter in holistic medicine shops have been proved to be better options for sleep disorders.

A change in attitude such as simple modifications of habits, thought, and behavior patterns often go a long way in reducing stress and tension. Practicing to let go or making a conscious choice not to become angry or upset over trivial matters saves a lot of mental and physical energy. Trying to develop the habit of adopting a humorous view towards life's situations, can take the edge off everyday stressors.

Pet Therapy

Bringing pets into your life can be rejuvenating. This has been proved by many recent experiments. Company of pets other than humans can have a therapeutic effect on us, especially when we are in the grip of stress.

As human-to-human interactions are often complex and unpredictable, we may not feel relaxed and comfortable in the company of our own species. But, with pets as company, we can be ourselves and enjoy unconditional acceptance from our companions. A pet can be anything from a cat to a fish, or a bird to a tortoise. People are known to keep unusual varieties such as snakes as pets. It is obvious that the selection of pets should be compatible to one's temperament, availability of space at home and lifestyle.

The company of a pet has amazing capability to transport you from the grindings of day-to-day life to a more relaxing and fulfilling existence.

Clinical researches show that presence of pets around stressed out individuals can:

- help check stress-induced disorders such as hypertension and heart ailments.

SURYA NAMASKAR

The sun is venerated because it is the central source of energy in our solar system. Salutation to the Sun is a sequence of 12 asanas to draw peace, harmony and strength to the body. Synchronizing the breath with the movements of the body is very important. Each step flows into the next in a graceful and continuous movement and is performed facing the rising sun.

Surya Namaskar accords overall strength and flexibility to the body. The simple exercises fight aging and rejuvenates the entire body. They nurture the higher emotions of love, peace, compassion, bringing about a sense of harmony and well-being. While performing the steps, breath coordination and awareness of the chakras is required. These exercises should be performed early in the morning, exposing your body to the sun's rays. But if, for some reason, it cannot be performed in the morning you may do so in the evening on an empty stomach, in a well ventilated room.

Benefits of Surya Namaskar:

- Tones up the digestive system by the alternate stretching and compression of abdominal organs. It activates digestion and gets rid of constipation and dyspepsia.
- Strengthens abdominal muscles.
- Thoroughly ventilates the lungs, and oxygenates the blood.
- Acts as detoxifying agent, by getting rid of enormous quantity of carbon dioxide and other toxic gases.
- Tones up the nervous system and improves memory.
- Promotes sleep and calms anxiety.
- Normalizes the activity of the endocrine glands - especially the thyroid gland.
- Refreshes the skin. Prevents Skin disorders.
- Improves muscle flexibility.
- In women, stimulates the breasts to help firmness normally. Restores any lost elasticity, through stimulation of glands and the strengthening of pectoral muscles.
- Suppresses menstrual irregularity and assists in easy childbirth.
- Prevents loss of hair and greying.
- Helps reduce fat.
- Reduces abnormal prominence of the Adam's apple.
- Eliminates unpleasant smells from the body.
- Lends grace and ease of movements to the body.
- Revives and maintains the spirit of youthfulness.
- Broadens chest and beautifies arms.
- Makes the spine and waist flexible.
- Produces health, strength, efficiency and longevity.

Who should not do Surya Namaskar?

- Pregnant women should not practice this after third month of pregnancy.
- Patients of Hernia and high blood pressure are warned against this practice.
- People suffering from back conditions should seek proper advice before commencing Surya Namaskar.
- Women should avoid Surya Namaskar during menses.

It is considered as the best exercise for all ages. Surya Namaskar is the best way to burn the calories and reduce weight.

-----"THE END"-----

BEAUTIFUL WORDS

Anger is a condition in which the tongue works faster than the mind.

You can't change the past, but you can ruin the present by worrying over the future.

Love ..... and you shall be loved.

Go always gives His best to those who leave the choice with Him.

All people smile in the same language.

A hug is a great gift ..one size fits all. It can be given for any occasion and it is easy to exchange.

Everyone needs to be loved... especially when they do not deserve it.

The real measure of a man's wealth is what he has invested | eternity.

Everything has beauty but not everyone sees it.

It's important for parents to live the same things they teach.

If you fill your heart with regrets of yesterday and the worries of tomorrow, you have no today to be thankful for.

Happy memories never wear out .....relive them as often as you want.

Home is the place where we grumble the most, but are often treated the best.

Man looks at outward appearance but the Lord looks within.

The choice you make today will usually affect tomorrow.

Take time to laugh for it is the music of the soul.

If anyone speaks badly of you, live so none will believe it.

Patience is the ability to idle your motor when you feel like stripping your gears.

Love is strengthened by working through conflicts together.

The best thing parents can do for their children is to love each other.

Harsh words break no bones but they do break hearts.

To get out of a difficulty, one usually must go through it.

We take for granted the things that we should be giving thanks for.

Love is the only thing that can be divided without being diminished.

Happiness is enhanced by others but does not depend upon others.

You are richer today if you have laughed, given or forgiven.

For every minute you are angry with someone, you lose 60 seconds of happiness that you can never get back.

Do what you can, for who you can, with what you have, and where you are.

The best gifts to give:

- To your friend - loyalty
- To your enemy - forgiveness;
- To your boss - service;
- To a child - a good example;
- To your parents - gratitude and devotion;
- To your mate - love and faithfulness;

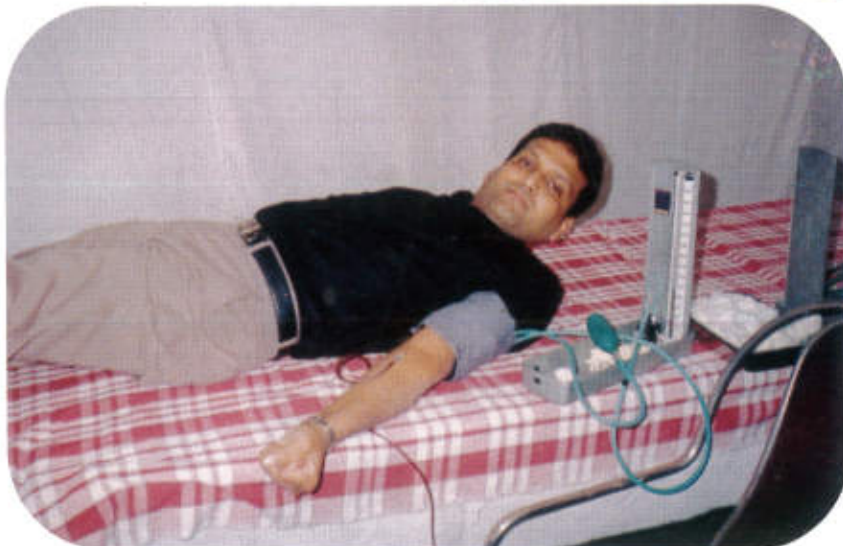

Blood Donation Camp - 2008
at Ranjeet Nagar, Opp. West
Patel Nagar, New Delhi-110008

Registration of Donors

Donor :
Sh. Jeetendra Kumar Sahoo

Donor :
Sh. Dinesh K. Goyal

Donor :
Sh. Ajay Mohanty

Organisers with the member
of Indian Red Cross Society

Puja Mandap - 2007

Pushpanjali

Prasad Sevan
(After Pushpanjali)

Chief Guest, Sh. Ajay Maken,
Hon'ble Union Minister for
Urban Development addressing
the gathering

Bhajan Sandhya

Ratri Bhojan